

NATAŠA PIRIH SVETINA
ANDREJA PONIKVAR

A, B, C ...
1, 2, 3,
GREMO

Priročnik za učitelje
k drugi, prenovljeni izdaji

Ljubljana 2006

A, B, C ... 1, 2, 3, GREMO

Priročnik za učitelje k drugi, prenovljeni izdaji

Avtorici:

dr. Nataša Pirih Svetina
Andreja Ponikvar

Recenzentki:

mag. Ina Ferbežar
Marjana Lavrič

Urednica:

Metka Lokar

Oblikovanje in prelom:

Metka Žerovnik

Priprava za tisk:

Syncomp, d. o. o.

Tisk:

DOSA, d. n. o.

Naklada:

500 izvodov

Prvi natis:

Ljubljana 2006

Založil:

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik
pri Oddelku za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani
www.centerslo.net, www.ff.uni-lj.si/center-slo

© Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik

Razen slikovnega gradiva, namenjenega fotokopiranju, je fotokopiranje, preslikovanje in drugo reproduciranje delov ali celotnega priročnika brez vnaprejšnjega dovoljenja založnika prepovedano.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

371.3:811.163.6

PIRIH Svetina, Nataša

A, B, C --- 1, 2, 3, gremo. Priročnik za učitelje k drugi,
prenovljeni izdaji / Nataša Pirih Svetina, Andreja Ponikvar. -
Ljubljana : Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik pri Oddelku
za slovenistiko Filozofske fakultete, 2006

ISBN 961-237-141-5

1. Ponikvar, Andreja
224176128

UVOD

Priročnik *A, B, C ... 1, 2, 3, gremo* je namenjen učiteljem, ki pri pouku slovenščine kot drugega ali tujega jezika uporabljajo učbenik in zgoščenko z istim naslovom. Priročnik je nastal kot dopolnilo druge, prenovljene in dopolnjene izdaje učbeniškega kompleta *A, B, C ... 1, 2, 3, gremo* in se zato reference v njem nanašajo zgolj na to izdajo, ne pa tudi na prvo izdajo učbenika in njene ponatise.

Komu je namenjen priročnik

Učbenik (njegova vsebina, obravnavane teme, izbrano besedišče, sporazumevalni vzorci, dejavnosti in tudi prikazane in pojasnjene slovnične strukture) je primarno namenjen odraslim, ki se želijo začeti učiti slovenščino ali morda osvežiti svoje začetno znanje za osnovno, vsakdanje sporazumevanje (predvsem v Sloveniji) v predvidljivih situacijah in govornih položajih. Učbenik naj bi jim pomagal pri vživljanju v slovensko okolje.

Komu je namenjen učbenik

Učbenik je nastal na podlagi izkušenj in gradiv, pridobljenih na krajših začetnih tečajih slovenščine (npr. v Poletni in Zimski šoli slovenskega jezika ter na drugih tečajih v okviru Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik). Namenjen je delu na krajših, npr. 60- do 80-urnih tečajih slovenščine kot tujega jezika (predvsem) v Sloveniji. Na koncu priročnika je vzorčna projekcija dela za štiritedenski intenzivni 80-urni tečaj, ki lahko služi kot okvirni učni načrt za učitelja. Pri uporabi učbenika v štiritedenskem 80-urnem tečaju (npr. v Poletni šoli) lahko učitelj obravnava vse enote učbenika z vsemi vajami (tudi v slovničnem dodatku) in jih po lastni presoji in v skladu z zmožnostmi učečih se razširi še z dodatnim gradivom. V krajšem tečaju z manjšim številom ur pa naj učitelj presodi, katere vsebine so za študente najbolj relevantne, in pripravi ustrezen izbor enot in vaj, ki jih ponuja učbenik. Učbenik je s prilagoditvami mogoče uporabljati tudi na drugih tečajih, bodisi z manjšim ali večjim številom ur, pri individualnem učenju slovenščine ali na tečajih v tujini (npr. na univerzitetnih lektoratih).

Projekcija dela

V priročniku so opisani nekateri možni načini obravnave vsake posamezne vaje, ki jo prinaša učbenik. Predlaganih je tudi nekaj dodatnih dejavnosti, vendar naj vsak učitelj obravnava prilagodi glede na zmožnosti, potrebe, interese in zahteve učečih se. Enote je mogoče nadgrajevati, in sicer z razširitvijo besedišča in sporazumevalnih vzorcev za posamezne teme, z dodatnimi razlagami in vajami slovničnih struktur, ali skrajšati na tiste vsebine, ki so za skupino oz. posameznega študenta najbolj smiselne. Ker je učbenik namenjen predvsem delu v skupini, ki jo vodi učitelj, so temu prilagojeni tudi predlogi obravnave posameznih vaj in ideje za dodatne dejavnosti. Seveda pa to ne pomeni, da teh dejavnosti ni mogoče izvajati tudi individualno ali v paru (učitelj skupaj s študentom).

Na začetni stopnji učenja jezika se ob delu z učbenikom *A, B, C ... 1, 2, 3, gremo* in uporabi komunikacijskega pristopa predvideva postopno usvajanje jezikovnega znanja. Kljub temu, da so vse štiri sporazumevalne dejavnosti (poslušanje, branje, govorjenje in pisanje) v celotnem učbeniku relativno enakomerno zastopane (pisanja, sploh samostojnega, je nekoliko manj), se predvideva, da znanje postopno prehaja od receptivnega k produktivnemu. Ob tem pa produkcija na tej stopnji večinoma ni kreativna, pogosto je zelo avtomatizirana in omejena na sporazumevalne vzorce, ki jih učbenik ponuja kot nekakšne nedeljive celote, formule, in jih tujemu govorniku v izbranih, predvidljivih vsakodnevnih govornih situacijah "polaga v usta".

Zgradba priročnika v celoti posnema zgradbo učbenika. Učitelja vodi skozi delo od uvodne enote skozi osem osrednjih tematsko zaokroženih enot. Za razliko od uvodne enote, ki se lahko obravnava pred prvo enoto ali deloma vzporedno s prvo in drugo enoto, priporočava avtorici obravnavo preostalih enot v predlaganem zaporedju, saj se enote nadgrajujejo v besedišču in deloma v slovničnih strukturah. Seveda pa to ne pomeni, da je potrebno po vrsti obravnavati tudi vse vaje znotraj posamezne enote. Kot že rečeno, naj se učitelj tudi pri tem ozira predvsem na zmožnosti, potrebe, interese in zahteve učečih se. Ustvarjalni učitelj, ki svoje študente in uporabljeni učbenik dobro pozna, pa se bo lahko lotil obravnave enot tudi po kakšnem drugačnem zaporedju.

Zgradba priročnika

V priročniku so v tabelarnem prikazu pod naslovom enote na kratko naštetja ožja tematska področja, ki jih pokriva obravnavana enota, ter slovnične strukture, ki so zajete v enoti. Učitelj bo najbolj zaokrožen vtis o enoti, ki jo namerava obravnavati s svojimi študenti, dobil, če si bo poleg tabelarnega prikaza v priročniku ogledal še besedišče posamezne enote in sporazumevalne vzorce (vedno na drugi strani posamezne enote v učbeniku) ter slovnične preglednice na zelenih barvnih podlagah. Na podlagi tega bo načrtoval lastno pripravo, zbral dodatna gradiva in na obravnavo enote pripravil tudi študente.

V tabelarnem prikazu so tudi podatki o straneh, na katerih se v učbeniku pojavlja določena enota, podatki o straneh slovničnih vaj, prepisa avdioposnetkov in rešitev vaj ter podatki o straneh v priročniku, na katerih je reproducirano slikovno gradivo za fotokopiranje.

Sledi kratka predstavitev vsebine in ciljev posamezne enote, kjer je opozorjeno na pomembnejša mesta v obravnavi. Nato so predstavljene ideje, možnosti in predlogi za obravnavo prve oz. naslovne strani enote, ki ponavadi poleg ilustrativnega gradiva prinaša tudi kakšen pomembnejši sporazumevalni vzorec ali del v enoti obravnavanega besedišča.

Besede in sporazumevalni vzorci

Besedišču in sporazumevalnim vzorcem je v učbeniku vsakokrat namenjena druga stran enote. Pri posameznih enotah v priročniku na to stran posebej ne opozarjamo, na splošno pa velja, da je na tej strani zbrano gradivo, ki vključuje posamezne osnovne besede ter najbolj tipične in pogoste sporazumevalne vzorce iz enote. Gradivo s te strani je posneto na zgoščenki, in sicer pod skupno oznako (Besede in Sporazumevalni vzorci kot en posnetek). Na tem mestu je opisanih zgolj nekaj preizkušenih možnosti uporabe tega gradiva. Na začetku obravnave vsake enote lahko učitelj posamezne besede in sporazumevalne vzorce te enote prepiše na listke. Študenti npr. sedijo v krogu, izbirajo listke in poskušajo razložiti, kaj beseda/vzorec na listku pomeni – bodisi tako, da pokažejo, prevedejo (študente navajamo na uporabo slovarjev), uporabijo v primernem kontekstu ali opišejo oz. parafrazirajo. Kasneje lahko izbor besed služi za fonetično vajo ali vajo za tvorjenje različnih oblik (oblike za moški in ženski spol, osebne glagolske oblike itn.). Sporazumevalne vzorce lahko učitelj uporabi za vajo, v katero se npr. ob posnetku vstavljajo določene besede (pri tem naj bo učitelj pozoren, saj so vzorci na zgoščenki posneti v precej hitrem tempu). Besede in vzorce se lahko uporabi tudi na koncu obravnave enote ali celo učbenika za ponovitev ali preverjanje usvojenega besedišča in razumevanja vzorcev.

Slovnica

Učitelja nato v priročniku vodimo od vaje do vaje, čeprav, kot že rečeno, lahko učitelj pri obravnavi enote sam izbere zaporedje obravnave posameznih vaj. Sproti opozarjamo na preglednice (na zelenih barvnih podlagah), ki se pojavljajo ob vajah, in na vaje v slovničnem dodatku, ki jih je mogoče reševati po tem, ko se obravnava posamezna slovnična struktura, pojasnjena v preglednici. Seveda je možno vaje v slovničnem dodatku reševati tudi po koncu obravnave posamezne enote (kot ponovitev) ali pa jih študenti rešujejo sami (npr. za domačo nalogo). Besedišče v vajah, ki so v slovničnem dodatku, je vezano na obravnavano temo in na teme iz predhodnih enot.

Vaje

Vaje, ki predstavljajo osrednji del vsake enote, so raznolike in razvijajo vse štiri sporazumevalne dejavnosti: poslušanje, branje, govorjenje in pisanje. Ob navodilih so na desni strani tudi piktogrami, ki označujejo sporazumevalno dejavnost, ki se v vaji prioriteto razvija (včasih jih je več). Največ vaj je namenjenih govorjenju bodisi posameznega študenta ali v paru oz. skupini. Vaje, ki vsebujejo besedila (ponavadi krajše dialoge), imajo pogosto navodilo Poslušajte in preberite. Besedila so namreč posneta tudi na zgoščenki, zato so vaje namenjene tako branju kot poslušanju. Pri vajah s posnetimi besedili ima učitelj več različnih možnosti obravnave:

- najprej samo tiho, samostojno branje in opazovanje besedila in besedišča ter nato poslušanje;
- najprej poslušanje in "lovljenje" podatkov, šele nato tiho ali glasno branje;
- hkratno spremljanje besedila ob poslušanju in branju.

V priročniku ob posameznih vajah predlagamo različne možne načine obravnave; učitelj naj izbere tistega, ki njemu in njegovim študentom in ciljem obravnave najbolj ustreza. V skladu

s pojasnjenim pristopom, ki vodi od receptivnega k produktivnemu in ki poudarja avtentičnost vsakodnevnega sporazumevanja, je v učbeniku najmanj vaj namenjenih pisanju, zato naj učitelj po potrebi takšne vaje dodatno pripravi sam. Nekatere enote vsebujejo vajo z avtentičnim gradivom, ponavadi s fotografijami različnih napisov, ki se pojavljajo v vsakdanjem slovenskem okolju. Takšne vaje so namenjene opazovanju in spoznavanju slovenske stvarnosti.

V priročniku se ob večini vaj na robu pojavljajo ključne besede, ki opozarjajo bodisi na vrsto dejavnosti v vaji, na obravnavano slovnično strukturo, nove besede, vzorce itn.

Ključne besede

V priročniku posebej ne opozarjamo na slovnične preglednice, ki so na koncu slovničnega dodatka v učbeniku, si bosta pa z njimi lahko pomagala tako učitelj kot tudi študent.

Na koncu priročnika je slikovno gradivo, namenjeno fotokopiranju. V tem dodatku je (po enotah) zbrana večina ilustracij in fotografij, ki se pojavljajo v posameznih enotah učbenika. To gradivo je namenjeno učitelju, da ga uporabi za najrazličnejše dodatne dejavnosti pri pouku (npr. poimenovanje ilustriranih predmetov, opisovanje situacij, tvorjenje povedi iz besed, povezovanje sličic z ustreznimi besedami/povedmi itn.). Te dejavnosti v priročniku večinoma niso posebej predvidene in opisane, zato je uporaba gradiva za fotokopiranje prepuščena učiteljevi domišljiji in iznajdljivosti. Učitelj naj si gradivo iz priročnika fotokopira in ga pripravi (razreže) v obliki posameznih sličic (kartic).

**Gradivo za
fotokopiranje**

Avtorici sva se v priročniku skušali izogniti splošnim metodično-didaktičnim napotkom. Vsi predlagani načini obravnave vaj in ideje za dodatne dejavnosti so bili večkrat preizkušeni in so rezultat izkušenj in večletne uporabe učbenika v najrazličnejših skupinah. Ne glede na vse to sva prepričani, da učbenik kreativnemu učitelju in študentu kljub priročniku še vedno predstavlja izziv in vir nešteti novih, dobrih in še neodkritih idej. Vsem želiva veliko zadovoljstva in uspehov ob uporabi učbenika in priročnika.

Avtorici

A, B, C ... 1, 2, 3, GREMO

tema	slovnica
• abeceda • številke • vzorci navodil	
Učbenik: uvodna enota str. 9–13, prepis avdioposnetkov str. 137, rešitve vaj str. 145	

Študenti naj bi v uvodni enoti spoznali slovensko abecedo, značilnosti izgovora slovenskih glasov v besedah, številke ter najbolj tipične vzorce, ki jih rabimo za sporazumevanje pri pouku slovenščine in pri razumevanju navodil vaj.

Cilji enote

Obravnava vaj iz te enote, ki predstavlja nekakšen uvod v učbenik oz. predenoto, ni nujna na začetku oz. pred prvo enoto, pač pa naj učitelj presodi, kdaj bo posamezne elemente te enote obravnaval. Pred obravnavo prve enote naj se študenti seznaniijo predvsem z abecedo in številkami.

Prva stran enote (str. 9)

Učitelj lahko s študenti na začetku pregleda sliko z abecedo in na kratko razloži razmerje črka : glas (kako se berejo oz. izgovarjajo posamezne črke v slovenščini).

Razmerje črka : glas

Obravnava se lahko tudi številčnico ure (številke od 1 do 12) in stran iz koledarja (številke do 31).

Številke

1. vaja

Študenti zapišejo slovenske besede, ki jih poznajo že pred začetkom tečaja. Učitelj naj zapise pri posameznih študentih pregleda, nato pa jih lahko spodbudi, da besede glasno povejo in (v svojem jeziku) razložijo njihov pomen. Učitelj slovenske besede zapisuje na tablo.

Že znane slovenske besede

2. vaja

Učitelj spodbudi študente, da si ogledajo besede v abecedi. Večina zbranih besed je prevzetih, prilagojenih značilnostim slovenskega jezika. Predvidevamo, da tudi popolni začetniki, ki morda po lastnem mnenju ne poznajo nobene slovenske besede, po pregledu abecede vidijo, da razumejo skoraj vse.

Abeceda

Sledi lahko poslušanje posnetih besed na zgoščenki. Ker so besede posnete relativno hitro, jih študenti ne morejo ponavljati ob posnetku, zato naj izgovorjavo vadijo tako, da besede ponavljajo za učiteljem.

Izgovorjava

Nato lahko učitelj podrobneje obravnava samo nekaj prvih črk: študente vpraša, katere besede že poznajo in katere slovenske besede, ki se začenjajo z isto črko, še poznajo. V skupini se lahko tudi organizira tekmovanje: kdo prepozna več besed; študenti lahko poiščejo imena mesecev (zbrani so namreč vsi meseci), poimenovanja poklicev, oseb, ustanov, hrane, pijače itn. Nato lahko učitelj izgovarja besede po slovensko, študenti pa povedo, kako se izgovarjajo ali zapišejo v njihovem jeziku (poskrbeti je treba, da res vsi razumejo vse besede).

Iskanje besed

V jezikovno nehomogenih skupinah, v katerih ni preveč študentov oz. učitelj presodi, da je tovrstno delo časovno in metodično izvedljivo, zanimivo in potrebno, je možno izvajati dodatno vajo, pri kateri študenti za določene črke povejo primere besed iz svojih jezikov. Študenti naj povejo, katere besede se pri njih začnejo na posamezne glasove.

Zapis glasov v drugih jezikih

Učitelj naj bo pozoren na to, da imajo v različnih jezikih posamezne črke različno glasovno vrednost oz. se posamezni glasovi zapisujejo z različnimi črkami.

Lažni prijatelji

V abecedi naj bo učitelj pozoren tudi na t. i. lažne prijatelje – besede, ki imajo v različnih jezikih drugačen pomen, so pa homonimi: npr. *čips* (v ang. *chips* – *pomfrit*), *halo* (v ang. *hello* – *dober dan, živjo*).

Na tej stopnji naj učitelj raje še ne razlaga pravil izgovorjave posameznih glasov v določenih položajih (npr. *avto*, *restavracija*, *december* itn.), lahko pa nanje opozori.

3. vaja

Študenti vstavljajo manjkajoče črke v besede iz abecede.

4. vaja

Na posnetku so besede iz abecede, ki jih študenti ob poslušanju zapisujejo in pri tem uzaveščajo razlikovanje med slušno in zapisano podobo besede.

Številke**5., 6., 7. in 8. vaja**

5. vaja uvaja sklop vaj za števila. Študenti lahko dopolnijo seznam z besedami sami ali po poslušanju posnetka – odvisno od predznanja oz. od tega, ali so števila že spoznali ob prvi strani. Učitelj lahko po presoji doda še nekaj "težjih" števil, npr. 1200, 1250, 1275 itn.

6. vaja je namenjena utrjevanju števil od 1 do 10. Študenti lahko zapisujejo števila sami ali ob posnetku.

7. vaja je namenjena utrjevanju števil od 11 do 20.

8. vaja je namenjena poslušanju: na posnetku je za vsako vrstico prebranih sedem števil; med njimi sta dve pravilni in ju študenti označijo.

Datum**9. vaja**

Ta vaja predstavlja nekakšno nadgradnjo prejšnjih vaj za številke. Namen vaje je, da bi študenti znali povedati ("današnji") datum in datum svojega rojstnega dneva.

Vrstilni števniki

Učitelj po spodnjem zgledu predstavi vrstilne števnike:

ena – prvi – prvega

štiri – četrtri – četrtega

dva – drugi – drugega

pet – peti – petega

tri – tretji – tretjega

šest – šesti – šestega

Meseci

Študenti naj besede za mesece poiščejo v abecedi na str. 10, učitelj pa po spodnjem zgledu predstavi, kako imena mesecev uporabljamo pri izražanju datumov:

januar – januarja

julij – julija

februar – februarja

avgust – avgusta

marec – marca

september – septembra

april – aprila

oktober – oktobra

maj – maja

november – novembra

junij – junija

december – decembra

Zapis datuma

Učitelj naj opozori tudi na zapis datuma v slovenščini, npr. 15. 7. 2005, torej s pikami in presledki, brez ničel, črtic itn.

10. in 11. vaja

Vaji sta namenjeni seznaitvi s tipičnim besediščem, ki se uporablja pri pouku slovenščine.

Metajezik na tečaju slovenščine

V 10. vaji naj učitelj ob sliki pokaže, kaj je *vaja*, *beseda*, *besedilo*, *stavek*, *vprašanje* in *odgovor*, študenti pa si besede zapišejo na ustrezne črte.

11. vaja prinaša osnovna navodila za razumevanje navodil vaj v učbeniku. Svetujemo, da učitelj po obravnavi 10. in 11. vaje uporablja pri pouku te besede oz. navodila v slovenščini.

KAKO TI JE IME?

tema	slovnica
• osebna identiteta • predstavljanje • jeziki • države	• m in ž spol samostalnika • tipične končnice samostalnika m in ž spola • vikanje, tikanje • Od kod? – Iz + rod. • glagola biti, govoriti v E • oblike odločevalnih vprašanj
Učbenik: 1. enota str. 15–24, slovnice vaje str. 105–107, prepis audioposnetkov str. 137, rešitve vaj str. 145 Priročnik: gradivo za fotokopiranje str. 52–54	

Cilji enote

Enota se obravnava hkrati z uvodno enoto, lahko (vsaj nekateri deli) tudi pred njo. Enota je v pretežni meri namenjena predstavljanju, posredovanju in razumevanju osebnih podatkov.

Študenti bodo že v začetnih vajah potrebovali številke (za starost, tel. številko itn.), zato predlagamo, da pred obravnavo prve enote oz. ob njej usvojijo glavne števnike, ki so navedeni v uvodni enoti.

Učitelj se lahko najprej sam predstavi študentom po naslednjem zgledu:

*Jaz sem _____. / Ime mi je _____.
 Pišem se _____.
 Sem iz _____.
 Moj naslov je _____.
 Moja telefonska številka je _____.
 Star/a sem _____ let.
 Po poklicu sem _____. / Sem _____.*

Učitelj naj bi se pri prvem primeru odločil zgolj za enega od možnih vzorcev. Pojasnil naj bi tudi, da osebni zaimsek *jaz* ni nujna sestavina in da je poleg vzorca *Jaz sem _____*, možno reči tudi *Sem _____*, ali _____ *sem*. Pri tretjem primeru se lahko vstavi država (npr. *Slovenije*), kraj (npr. *Ljubljane*) ali oboje. Imena držav/krajev naj učitelj ponudi neposredno v rodilniški obliki (zgolj kot vzorec), slovnice oblike pa naj še ne razlaga. Pri zadnjem primeru naj učitelj opozori tiste, ki so npr. študenti, upokojenci, gospodinje itn., da ne rečejo *Po poklicu sem _____*, pač pa le *Sem _____*.

Učitelj lahko posamezne zgornje vzorce vnaprej pripravi na večje liste, ki jih sproti ob svoji predstavitvi kaže študentom in nato pritrdi na tablo. Predvidi naj ustrezen prostor, da bo lahko kasneje vsak vzorec na levi strani dopolnil z vprašanjem.

Predstavljanje po zgledu

Študenti se po zgledu še sami predstavijo. Učitelj jih spodbudi, da mu v svojih jezikih posredujejo originalne osebne podatke, on pa jih prevede/priredi v slovenščino. Po potrebi lahko vsakemu posamezniku tudi zapiše podatke na list. Pri tem gre za to, da morajo študenti znati izraziti zgolj svoje podatke, ni pa jim treba (po)znati podatkov drugih – zato se na tem mestu še ni treba ukvarjati z vsemi glavnimi števnikami; dovolj je, da zna vsak povedati npr. svojo telefonsko številko in starost.

Učitelj lahko za posamezne vzorce na večjih listih vnaprej pripravi tudi vprašanja, s katerimi poizvedujemo po teh osebnih podatkih – to so hkrati vprašanja, ki so navedena med Sporazumevalnimi vzorci te enote:

Poizvedovanje po osebnih podatkih

- *Kako vam je ime?*
- *Kako se pišete?*
- *Od kod ste?*
- *A mi lahko poveste naslov? / A lahko dobim vaš naslov?*
- *A imate telefon? / A lahko dobim vašo telefonsko številko?*
- *Koliko ste stari?*
- *Kaj ste po poklicu?*

Predlagamo, da učitelj pripravi vprašanja v obliki za vikanje (razen npr. v skupini zelo mladih študentov), saj predvidevamo, da se študenti med seboj ne poznajo. Hkrati s tem spodbujamo uporabo vikanja, ki je v slovenščini večinoma nezaznamovana oz. nevtralna oblika. Hkrati tako dobimo tudi možnost, da kasneje ob Sporazumevalnih vzorcih na str. 16 ali ob 4. vaji v učbeniku razložimo razliko med vikanjem in tikanjem, saj so v omenjenih delih učbenika vprašanja zapisana v obliki za tikanje.

Vikanje in tikanje

Učitelj naj ob ponovni predstavitvi najprej pokaže na list s podatki (ko npr. posreduje podatek o svojem imenu, naj hkrati pokaže na list z zapisom *Jaz sem _____* oz. z ustrezno različico). Nato pokaže ustrezno vprašanje, npr. *Kako vam je ime?*, in list pritrudi na tablo. Če učitelj vnaprej ne pripravi listov z vzorci, naj jih sproti piše na tablo.

Nato učitelj po vrsti z istimi vprašanji povpraša vse študente po njihovih podatkih in jih spodbuja, da odgovarjajo po zgledu.

V naslednjem koraku učitelj spodbudi študente, da si vsak izbere eno od ponujenih vprašanj in ob pomoči vzorca na listu povpraša študente v skupini po določenem podatku. Nato učitelj spodbudi, da si študenti vprašanja/liste izmenjajo in opravijo nov krog poizvedovanj.

Prva stran enote (str. 15)

Če je učitelj pripravil vprašanja za pridobivanje osnovnih osebnih podatkov na listih, lahko ob naslovu enote spodbudi študente, da opazujejo, kako in v čem se med seboj razlikujeta vprašanje, zapisano v učbeniku: *Kako ti je ime?* (tikanje), in vprašanje, zapisano na listu: *Kako vam je ime?* (vikanje). Tukaj lahko učitelj nadaljuje tako, da ponovno uporabi vprašanja na listih, in študente spodbudi, da si ogledajo vprašanja med sporazumevalnimi vzorci na str. 16 in jih med seboj primerjajo: katere enote/besede se med seboj razlikujejo in kako. Iz tega učitelj izpelje razlago o rabi in oblikah za vikanje in tikanje.

Študenti si nato ogledajo fotografije ljudi na prvi strani; lahko poskušajo povedati vse, kar vedo o njih, tako da prevzamejo identiteto posameznikov in pri predstavitvi uporabijo že usvojene vzorce. Učitelj naj ponudi ustrezne rodilniške oblike za države.

Jaz sem Roberto Perino. Star sem 40 let. Sem iz Italije. Po poklicu sem inženir.

Študente se nato opozori na vprašanja, ki so pod fotografijami:

- *Kdo je to?*
- *Od kod je?*
- *Koliko je star/a?*
- *Kaj je po poklicu?*

Glagol *biti* v E

Učitelj opozori na razlikovanje med različnimi slovničnimi osebami. Pozornost študentov usmeri na različne oblike gl. *biti* v ednini in oblike besede *star*, ki se razlikujejo glede na spol oz. glede na uporabo tikanja oz. vikanja.

Na tabli lahko nastane naslednji zapis:

(Jaz) sem iz _____.	Star/a sem _____.	Po poklicu sem _____.
– Od kod si ?	– Koliko si star/a?	– Kaj si po poklicu?
– Od kod ste ?	– Koliko ste stari?	– Kaj ste po poklicu?
(Roberto/Barbara) je iz _____.	Star/a je _____.	Po poklicu je _____.
– Od kod je ?	– Koliko je star/a?	– Kaj je po poklicu?

**Vodilna oseba
Roberto Perino**

Pod fotografijami je obrazec s sliko in podatki Roberta Perina. Študentom naj učitelj predstavi Roberta kot vodilno osebo učbenika: pove naj, da, kot je na posnetkih opaziti, ni Slovenec, da se, tako kot oni, slovenščino šele uči itn. Namen obrazca je, da se študenti seznajajo z obliko obrazcev v slovenščini in s tem, na kakšen način se v formalnih oz. javnih situacijah v pisni obliki povprašuje po določenih osebnih podatkih. Študenti se z besedami, ki jih srečajo v tovrstnih obrazcih, zgolj seznajajo, jih prepoznajo, razumejo, uporabljati pa jim jih ni treba.

**Izpolnjevanje
obrazca****1. vaja**

Študenti se preizkusijo, ali so razumeli podatke v obrazcu na prvi strani enote, in obrazec izpolnijo s svojimi podatki.

**Poslušanje in
branje besedila****2. vaja**

V tej vaji se v učbeniku prvič pojavita kompleksni besedili, ki ju študenti poslušajo in hkrati spremljajo oz. berejo. Tako kot pri vseh ostalih podobnih vajah v učbeniku ima učitelj možnost, da se sam odloči za pristop k obravnavi:

- najprej tiho, samostojno branje in opazovanje besedila ter nato poslušanje;
- najprej poslušanje in "lovljenje" podatkov, nato (glasno) branje;
- spremljanje besedila ob poslušanju in hkrati (tihem) branju.

Nove besede

V tej vaji se v besedilu pojavi nekaj novih besed, ki naj jih lektor razloži oz. prevede, in sicer glagoli *živeti*, *delati*, *govoriti*, *učiti se* (v 1. os. ed. v sedanjiku) ter beseda *zdaj*.

**Preverjanje
razumevanja**

Učitelj lahko ob besedilu preverja razumevanje besedila z vprašanji:

Kdo je to?
Od kod je Roberto/Barbara?
Kje živi?
Kje dela?
Kako govori?
Kaj se Roberto uči?
Kaj je po poklicu?
Koliko je star/a?

Dopolnjevanje povedi**3. vaja**

Študenti lahko to vajo delajo že po uvodni predstavitvi ali po 1. vaji. Začete povedi v vaji dopolnijo s svojimi podatki. V vaji so tri vrstice, ki se nanašajo na poklic, delo oz. zaposlitev: *Po poklicu sem* _____, *Delam* _____ in *Sem* _____. Glede na potrebe študentov je te vrstice mogoče izpolniti na različne načine (npr. *Delam v Ljubljani*. ali

Delam na univerzi. ali Delam kot svetovalec.). Katera od teh vrstic lahko ostane tudi prazna, npr. v primeru, če je odgovor *Sem študent/študentka/upokojenec/upokojenka/gospodinja.* itn. Vrstico *Študiram _____* je mogoče izpolniti s krajem ali državo (npr. v *Berlinu*, v *Nemčiji*) ali s študijem (npr. *geografijo*).

Prva preglednica (str. 18) pod 3. vajo opozarja na razlikovanje med moškim in ženskim spolom (tipična končnica -a).

Druga preglednica (str. 18) opozarja na različne končnice v odgovorih na vprašanji *Od kod?* in *Kje?* Učitelj naj se glede na skupino odloči, ali bo na tem mestu razložil, da gre za roditelja in mestnik, ali pa bo posameznikom samo ponudil ustrezno rešitev. Odsvetujemo, da bi učitelj že na tem mestu razlagal več o roditelju in mestniku ter njuni rabi ali celo ponujal več končnic (za dvojino in množino).

Razlaga teh dveh preglednic se lahko dopolni z reševanjem **vaje 3 (str. 106) v slovnem dodatku**.

4. vaja

Vaja je namenjena pogovoru v paru: študenti drug drugega sprašujejo po podatkih. Pri tej vaji lahko učitelj ponovno opozori na razlikovanje med vikanjem in tikanjem ter študente spodbudi, da vprašanja pretvorijo v obliko za vikanje. Študenti se naj sami odločijo, ali se bodo med seboj vikali ali tikali.

Pogovor v paru

5. vaja

Po potrebi lahko študenti vprašanjem iz prejšnje vaje dodajo še svoja, glede na to, kateri podatki o sošolcih ali učitelju jih še zanimajo. Nekatera vprašanja lahko predlaga učitelj, npr. *Kje živiš?*, *Kje študiraš?*, *A si poročena?* itn.

6. in 7. vaja

V 6. vaji študenti povežejo vprašanja z ustreznim odgovorom na desni strani. Vsa vprašanja so zapisana v obliki za vikanje.

V 7. vaji pa študenti vprašanja smiselno dopolnijo. Vsa vprašanja so zapisana v obliki za tikanje.

Preglednici (str. 19) ob vajah opozarjata na razlikovanje med vikanjem in tikanjem. Pri preglednici za vikanje naj učitelj opozori tudi na obliko *stari*.

8. in 9. vaja

V 8. vaji je besedilo, namenjeno poslušanju in branju, v katerem je predstavljena tretja oseba. Po tem zgledu lahko študenti predstavijo svojega soseda. Predstavitev se zapiše pri 9. vaji, kjer študenti dopolnijo začete povedi. Predstavitev se lahko razširi tudi na posredovanje podatkov iz 2. in 3. vaje. Pri tem naj učitelj predstavi sedanjiške oblike glagolov *živeti*, *delati*, *govoriti*, *učiti se* za 3. osebo ednine.

Predstavitev tretje osebe

Ob 8. vaji sta **preglednici (str. 19)**, ki predstavljata trdilne oblike glagolov *biti* in *govoriti* v sedanjiku ednine.

Razlaga teh preglednic je lahko povezana z reševanjem **vaje 1 (str. 106) in vaje 7 (str. 107) v slovnem dodatku**.

10. vaja

Učitelj lahko pred vajo na tabli predstavi model spraševanja *A/Alí/Je to _____?* *Alí/A/Govori _____?* in odgovore *Ja, je./Ne, ni.* in *Ja./Ne.* Po tem modelu najprej učitelj, nato pa še študenti sprašujejo po osebah iz razreda in osebah na fotografijah v vaji.

Odločevalna vprašanja

V **prvi preglednici (str. 20)** pri 10. vaji so izpostavljene različne možnosti postavljanja odločevalnih vprašanj.

Drugi dve preglednici (str. 20) predstavljata zanikane oblike glagolov *biti* in *govoriti*.

Razlaga se lahko dopolni z reševanjem **vaje 2 (str. 106) v slovničnem dodatku**.

11. vaja

Poklici – moške in ženske oblike

Pred to vajo je potrebno ob vprašanju *Kaj ste po poklicu?* ponoviti poimenovanja poklicev študentov, saj naj bi vsak poznal vsaj poimenovanje svojega poklica v slovenščini. Učitelj lahko vsa imena poklicev študentov v skupini zapiše na tablo in pri tem pazi, da ločuje med oblikami za moški in ženski spol. Kjer se le da, naj seznam dopolni, tako da so na koncu zbrane vse oblike za moški in ženski spol. Pri tem naj učitelj pojasni, da je uporaba ženskih oblik poimenovanj za poklice v slovenščini obvezna, saj ni ustrezno reči npr. *Ona je profesor/zdravnik*.

Učitelj naj seznamu poklicev študentov doda poimenovanja za moške in ženske oblike poklicev, ki so ilustrirani (besede so zbrane na barvni podlagi na začetku vaje). Nato si študenti ogledajo slike in ustrezno poimenujejo poklice – povežejo ilustracijo z ustreznim poimenovanjem. Vajo nadaljujejo tako, da drug drugega sprašujejo po zgledu, ki je pod slikami, in ustrezno odgovarjajo.

V **preglednici (str. 21)** je predstavljenih nekaj oblik poklicev in poimenovanj oseb za moški in ženski spol. Naveden je po en primer različnih obrazil za tvorbo ženske oblike poklica iz moške (*-ica*, *-ka*, *-inja*). Učitelj lahko študente spodbudi, da poimenovanja različnih poklicev za ženski spol razvrstijo v skupine glede na različna obrazila.

Razlikovanje med moškimi in ženskimi oblikami poklicev se lahko utrdi z reševanjem **vaje 5 (str. 107) v slovničnem dodatku**.

12. in 13. vaja

Spoznavanje Slovenije

Ob teh vajah naj bi študenti nekoliko spoznali Slovenijo. Ob večjem zemljevidu, ki ga učitelj prinese v razred, bi lahko npr. v svojem jeziku povedali, kje v Sloveniji so že bili, katere kraje poznajo itn. Študenti v 12. vaji spoznajo slovenska imena sosednjih držav.

Države in jeziki

Izhodišče za reševanje 13. vaje predstavljajo slovenska imena sosednjih držav. Tabelo se lahko dopolni z imeni držav, iz katerih prihajajo študenti, oz. učitelj naj presodi, katere države in jeziki so za študente v skupini relevantne. Učitelj lahko tudi opozori na to, da v slovenščini na vprašanje *Od kod si?* najpogosteje odgovorimo npr. *Iz Slovenije*. *Sem Slovenec/Slovenka* uporabljamo, kadar želimo poudariti narodnost ali na obrazcih, kjer izrekamo nacionalno pripadnost. Drugače je npr. v italijanščini, kjer na vprašanje *Od kod ste?* (*Di dov'è?*), kadar mislijo na državo, Italijani odgovorijo *Sem Italijan*. (*Sono Italiano*). Če študenti želijo, lahko učitelj predstavi tudi oblike za poimenovanja pripadnikov različnih narodnosti za moški in ženski spol v slovenščini.

To vajo je možno dopolniti z **vajo 3 (str. 106) v slovničnem dodatku**, če je študenti niso rešili že prej.

14. vaja

Utrjevanje usvojenih vzorcev

Študenti si naj najprej ogledajo sliko in poskušajo opisati situacijo (javna oz. formalna) ter predvideti dopolnitve dialoga med Robertom in uslužbenko nekega urada. Dialog lahko študenti enkrat samo poslušajo, ob drugem poslušanju pa vstavljajo manjkajoče podatke. V dialogu se pojavi novi vzorec: *A ste poročeni?*, drugače pa je vaja namenjena utrjevanju usvojenih sporazumevalnih vzorcev.

Prepis avdioposnetka

A: Kako vam je ime?

B: Roberto Perino.

A: Od kod pa ste? A ste iz Slovenije?

B: Ne. Jaz sem iz Italije, iz Milana.

A: Kaj ste po poklicu?

B: Inženir.

A: Koliko ste stari?

B: Star sem štirideset let.

A: A ste poročeni?

B: Ne.

15. vaja

Študenti poslušajo dialog med tujcema Robertom in Lili ter poskušajo ujeti potrebne informacije, ki jih vpišejo v tabelo. Tukaj se prvič v učbeniku pojavi vaja, pri kateri študenti besedilo samo poslušajo, ne morejo pa ga hkrati spremljati v učbeniku.

Prepis avdioposnetka

Lili: Jaz sem Lili. Pa ti? Kako ti je ime?

Roberto: Jaz sem pa Roberto. Od kod si, Lili?

Lili: Iz Hrvaške. Od kod si pa ti?

Roberto: Jaz sem pa iz Italije, iz Milana. Kaj si po poklicu?

Lili: Študentka sem. Kaj pa ti?

Roberto: Inženir.

14. in 15. vaja, ki sta mišljeni kot nekakšna ponovitev usvojenih vzorcev v enoti, se lahko dopolnita z reševanjem **vaje 4** in **vaje 6 (str. 107) v slovničnem dodatku**.

Črke in glasovi**16. in 17. vaja**

Vaji opozarjata na pogoste napake, ki jih bodisi pri zapisu ali izgovorjavi posameznih glasov delajo tujci, ki se učijo slovenščino.

Napake pri zapisu in izgovorjavi

ŽIVJO. KAKO SI?

tema	slovnica
• osebna razmerja • pozdravljanje • navezovanje stika	• glagola razumeti, ponoviti v E
Učbenik: 2. enota str. 25–34, slovnične vaje str. 108–109, prepis avdioposnetkov str. 138–139, rešitve vaj str. 145–146 Priročnik: gradivo za fotokopiranje str. 54–57	

Cilji enote

V drugi enoti se vzorci za predstavljanje razširijo še na drugo in tretjo osebo, izpostavljeni pa so predvsem tisti vzorci, s katerimi posameznik navezuje stike z drugimi ljudmi, pozdravlja, se poslavlja, povprašuje po počutju, izreka čestitke, voščila itn.

Prva stran enote (str. 25)

Študenti si ogledajo slikovno gradivo na prvi strani in individualno ali v parih ugibajo pomen zapisanega v oblačkih. Učitelj pri tem opozori na formalne in neformalne oblike pri sporazumevanju v slovenščini (vikanje in tikanje ter ustrezen izbor vzorcev).

Navezovanje stika

Ob tem lahko na tabli nastajajo zapisi razširjenega seznama najrazličnejših oblik pozdravov, oblik za izražanje počutja ob vprašanju *Kako ste?* in drugih oblik za navezovanje stika – predvsem tistih, s katerimi se bodo študenti srečali v vajah v tej enoti:

Dobro jutro.

Dober dan – Nasvidenje.

Dober večer. – Lahko noč.

Živjo. – Adijo.

Kako si/ste? – Dobro./Zelo dobro./Odlično./V redu./Gre./Še kar./Slabo.

A se poznata? – To je gospod/gospa/moj prijatelj/moja prijateljica.

Me veseli.

Formalno in neformalno izražanje

1. vaja

Vajo sestavljata dva dialoga: v prvem je predstavljena situacija pozdravljanja in navezovanja stika z uporabo formalnega pozdrava in vikanja, v drugem pa situacija z uporabo neformalnega pozdrava in tikanja.

Pozdravljanje

2. vaja

Vaja je namenjena spoznavanju različnih oblik pozdravljanja in odzdravljanja v slovenščini. Študenti v oblačke ob slikah vpišejo ustrezne pozdrave, ki so zbrani na barvni podlagi. Pri tem naj bodo pozorni na čas dneva, na dejanje (prihod/odhod) in na formalnost oz. neformalnost situacije.

Poizvedovanje po počutju

3. vaja

Vaja je namenjena utrjevanju sporazumevalnih vzorcev za navezovanje stika in poizvedovanje po počutju. Študenti drug drugega sprašujejo po počutju in pri tem zapolnjujejo prazna mesta v dialogu z ustreznimi informacijami, pri čemer si pomagajo z naborom besed oz. vzorcev na barvni podlagi.

4. in 5. vaja

Dialog v 4. vaji, ki je namenjen poslušanju in branju, vsebuje vzorec za neformalno predstavitev dveh oseb (Barbara predstavi Lili in Marie). Tukaj naj učitelj dvojino v vprašanju *A se poznata?* ponudi zgolj kot vzorec, saj so glagolske oblike za dvojino prikazane šele v 6. enoti.

Neformalna predstavitev oseb

V 5. vaji študenti utrjujejo vzorce iz 4. vaje. Lahko vstanejo in se predstavljajo v trojicah.

6. vaja

Študenti dopolnijo dialoga z ustreznimi vzorci, ki so jih spoznali v zgornjih vajah. Prvi dialog predstavlja neformalno, drugi pa formalno situacijo.

7. vaja

Dialog, ki je namenjen poslušanju in branju, vsebuje vzorec za formalno predstavitev dveh oseb (Roberto predstavi gospodu Novaku svojo prijateljico Barbaro). V dialogu se pojavi nekaj novih vzorcev:

Formalna predstavitev oseb

Veseli me, da sva se spoznala.

Oprostite, mudi se mi.

Lepo se imejte.

Se vidimo.

Učitelj naj poskrbi, da študenti usvojijo ali razumejo zgornje vzorce kot nedeljive celote, to pomeni, da razumejo njihov pomen oz. prepoznajo pomen v primerjavi z ustreznimi vzorci v svojem jeziku. Vzorcev naj se na tem mestu ne razlaga analitično, npr. velel-niških končnic itn.

8. vaja

Vaja predstavlja nekakšen povzetek dosedanjih vaj, saj vsebuje krajše dialoge oz. dele dialogov za spoznavanje, predstavljanje, navezovanje stika, spraševanje po počutju itn. Vajo je možno izvajati na različne načine:

Utrjevanje usvojenih vzorcev

- študenti najprej dialoge samo poslušajo, nato jih urejajo v ustrezno zaporedje in berejo;
- študenti najprej uredijo vrstni red, nato ob poslušanju preverijo pravilni vrstni red replik v posameznih dialogih in potem preverijo pomen ter berejo;
- učitelj vnaprej pripravi razrezane replike posameznih dialogov, študenti pa jih individualno ali v parih urejajo v smiselna zaporedja.

Učitelj naj študente opozori, da v 1. in 4. dialogu nastopajo tri osebe, sicer vedno dve, in na nov vzorec v 6. dialogu *Se slišiva*.

Učitelj lahko pričakuje, da ga bodo študenti vprašali, kakšna je razlika med vzorcema *Mene tudi*. (pojavlja se v 1. in 3. dialogu) ter *Jaz tudi*. (kar lahko poznajo iz vzorca v dialogu *Kako si? – Dobro. Pa ti? – Jaz tudi*), kar lahko pojasni, da gre za enako ali vsaj podobno razliko kot npr. v angleščini med *I* in *me*, v nemščini med *Ich* in *mich* ter v italijanščini med *io* in *me*.

9. in 10. vaja

Študenti dopolnijo kratke dialoge z ustrežno repliko. Izmed treh ponujenih odgovorov izberejo ustreznega. V tej vaji se pojavi nov vzorec: *Dobro spi*.

Novi vzorci

V 10. vaji študenti sami smiselno dopolnijo dialoge z vzorci, ki so jih do zdaj usvojili.

11. vaja

Ta vaja, ki vsebuje dva dialoga, predstavlja uvod v nov vsebinski sklop te enote, saj uvaja sporazumevalne vzorce za organizacijo diskurza, ki jih tujci predvidoma uporabljajo pri sporazumevanju v slovenščini:

Izražanje (ne)razumevanja

Ne razumem dobro slovensko.

Lahko govoriš/-te bolj počasi?

Lahko ponoviš/-te, prosim?

Vzorca *A ti je všeč Slovenija?* in *Koliko je ura?* se v dialogih pojavita le kot primer vprašanja (sicer je ura obravnavana v 4. enoti).

Po tej vaji se lahko obravnava 17. vajo v tej enoti, kjer je še nekaj vzorcev za izražanje razumevanja oz. nerazumevanja v slovenščini.

Z zgornjimi tremi vzorci se uvaja tudi nova slovnična struktura – oblike glagolov *razumeti* in *ponoviti* v ednini, ki so predstavljene v **preglednici (str. 31)**. V tej preglednici se študenti bodisi zgolj seznanijo z vzorcem, ki se v vaji uporablja, bodisi jim učitelj predstavi princip, po katerem se glagole v slovenščini sprega (samo v ednini).

Za utrjevanje glagolskih oblik v ednini sta **v slovničnem dodatku** dve vaji, in sicer **vaja 2 (str. 108)**, kjer študenti vstavljajo le ustrezne oblike glagola *razumeti* in *ponoviti*, ter **vaja 3 (str. 108)**, kjer vstavljajo ustrezne oblike glagolov, ki so jih srečali že v 2. vaji prve enote: *biti*, *živeti*, *delati*, *govoriti* in *učiti se*. Učitelj lahko predstavi vse oblike teh glagolov v ednini in pripravi dodatne vaje za utrjevanje.

12. vaja

Študenti v parih utrjujejo vzorce iz 11. vaje. Učitelj lahko pred začetkom izvajanja vaje pomaga posameznim študentom tvoriti ustrezna vprašanja.

13. vaja

V 13. vaji, ki vsebuje trdilne in zanikane oblike glagolov *razumeti* in *govoriti* za 1. osebo ednine, študenti dopolnijo povedi z ustreznimi poimenovanji za jezike, ki so jih spoznali v 1. enoti.

14. vaja

Ta vaja je namenjena poslušanju. Učitelj naj najprej preveri razumevanje besed (imena jezikov) v tabeli in študente spodbudi, da povejo, kako se imenuje njihov (prvi) jezik. Ob fotografiji lahko skuša spodbuditi pogovor: *Kdo je na fotografiji?*, *Kaj govori Roberto in Marie?* itn. Študenti naj dialog poslušajo dvakrat in ustrezno dopolnijo tabelo glede na informacije, ki jih razberejo iz pogovora.

Prepis avdioposnetka

Marie: A ti govoriš francosko?

Roberto: Joj, ne. Govorim pa dobro italijansko, angleško in malo slovensko. Kaj pa ti?

Marie: Jaz pa govorim francosko, angleško, špansko in malo slovensko.

Roberto: Jaz pa ne govorim špansko. Kaj pa nemško?

Marie: Ne, nemško pa ne.

Roberto: Jaz tudi ne.

Učitelj lahko po vaji ponudi vprašanje *A Roberto govori italijansko?* – *Ja./Ne*. Nato študenti sprašujejo in odgovarjajo.

13. in 14. vajo se lahko nadgradi z izvajanjem **vaje 4 (str. 109) v slovničnem dodatku**, v kateri študenti sami ali s pomočjo učitelja napišejo, kako govorijo ljudje iz posameznih držav.

Slovenska imena
jezikov

Vaja 5 (str. 109) v slovnem dodatku je namenjena razširitvi besednega zaklada za poimenovanja držav v slovenščini. Študenti naj jo izvajajo s pomočjo učitelja.

15. vaja

Ta vaja vsebuje kratke dialoge z nekaterimi novimi sporazumevalnimi vzorci (nekaj vzorcev so študenti spoznali že na prvi strani te enote) v najrazličnejših situacijah: ponujanje pijače in hrane v neformalni in formalni situaciji (doma in v restavraciji), čestitanje ob rojstnem dnevu in diplomi, izražanje opravičila, reagiranje ob kihanju in nazdravljanju.

Novi vzorci

Učitelj naj pri tej vaji oblikuje jezikovno homogene skupine študentov, ki naj skupaj bodisi samo opazujejo bodisi ustno ali pisno prevedejo vzorce v svoje jezike ter primerjajo reagiranje v slovenščini z reagiranjem v svojem jeziku. Učitelj naj opozori na razlike, na primer: če v slovenščini nekdo reagira na vprašanje *A bi kavo?* samo s *Hvala.*, pomeni to zavrnitev, medtem ko če se npr. v angleščini na vprašanje *Would you like a coffee?* (*A bi kavo?*) reagira samo s *Thank you.* (*Hvala.*), pomeni to sprejem ponudbe.

Razlike med jeziki

Vprašanje *A bi kavo?* ponudimo zgolj kot vzorec; pogojniško obliko in izpust glagola naj učitelj razlaga v zahtevnejših skupinah. Učitelj naj vzorec *Na, robček.* razloži kot govorno obliko vzorca *Izvoli robček.*

16. vaja

Ob fotografijah, ki predstavljajo nekaj situacij iz 15. vaje, študenti ponovijo in utrdijo vzorce, ki jih uporabljamo v posameznih situacijah. Študenti lahko tvorijo kratke dialoge v parih ali individualno.

Utrjevanje usvojenih vzorcev

17. vaja

Vaja je primerna za obravnavo po 11. vaji. Prinaša tipične vzorce, s katerimi lahko npr. v razredu študenti izrazijo nerazumevanje. Učitelj spodbudi študente, da jih v prihodnje uporabljajo pri pouku. Lahko jih tudi napišejo na plakate, ki jih obesijo na steno v razredu.

Ideja za plakat

V slovnem dodatku je vaja 1 (str. 108), pri kateri študenti vstavljajo v besedilo osebne zaimke v imenovalniku ednine (za 1. in 2. osebo). Osebnih zaimkov se v učbeniku posebej ne razlaga, študent pa jih spozna ob obravnavi prve in druge enote.

Črke in glasovi

18. vaja

V posameznih besedah manjkajo črke, tj. zapisi tistih glasov, ki jih Slovenci v teh besedah ponavadi ne izgovorimo razločno ali jih celo izpustimo (izgovor polglasnika, kratkih samoglasnikov, vokalna redukcija).

KAJ JE TO? KDO JE TO?

tema	slovnica
• predmeti in osebe • lastnosti • oblačila • družina	• glagol biti v E in M • samostalniki m, ž, s spola v im. E, D in M – ujemanje s pridevnikom • samostalniki m, ž, s spola v tož. E, D in M – ujemanje s pridevnikom • živo – neživo • svojilni zaimek v E • svojilni pridevnik

Učbenik: 3. enota str. 35–46, slovnične vaje str. 110–112,
prepis avdioposnetkov str. 139, rešitve vaj str. 146
Priročnik: gradivo za fotokopiranje str. 57–60

Cilji enote

V tej enoti se spoznava predmetnost v človekovem vsakdanjem okolju (doma, v razredu). Večji poudarek je na spoznavanju posameznih temeljnih slovničnih struktur in razlikovanju med njimi: razlikovanje slovničnih spolov, razlikovanje slovničnih števil, razlikovanje kategorije živo proti neživo ter razlikovanje različnih končnic (samostalnikov in pridevnikov v im. in tož.).

Kdo je to? Kaj je to?

Prva stran enote (str. 35)

Za uvod v enoto se poimenuje predmete na slikah – študenti, ki ne poznajo poimenovanj, naj s pomočjo vprašanj pod slikami sprašujejo druge študente ali učitelja po poimenovanjih. Učitelj naj razloži razliko med vprašanjema *Kdo je to?* (uporabljamo samo za osebe in živali, ki so višje razvite in bližje človeku, npr. pes in mačka) in *Kaj je to?* (uporabljamo za predmete in preostale živali).

Poimenovanje predmetov v razredu

1. vaja

V tej vaji študenti spoznavajo poimenovanja predmetov v okolju (v razredu) – nekaj tipičnih je zbranih na barvni podlagi. Vajo je mogoče izvajati na več načinov.

Študenti lahko sprašujejo učitelja po poimenovanjih z vprašanji:

Kaj je to?

Kaj je "telephone" po slovensko?

Kako se reče po slovensko _____?

Učitelj odgovarja in opremlja predmete z vnaprej pripravljenimi napisi.

Druga možnost je, da si študenti najprej ogledajo seznam besed na barvni podlagi, ugotavljajo pomene, v nadaljevanju pa učitelj zastavlja navedena vprašanja študentom, ko pokaže na določen predmet. Študenti izberejo ustrezen odgovor izmed besed na seznamu in opremijo predmete z napisi, ki jih je učitelj pripravil vnaprej ali pa jih študenti sami pripravljajo sproti.

Kategorija spola

Učitelj naj opozori na množinska samostalnika *vrata* in *očala*, v zahtevnejših skupinah pa lahko tudi na različne končnice posameznih besed. Tako informativno seznanjeni študente z različnimi spoli samostalnikov v slovenščini (to je podrobneje obravnavano v 4. vaji).

2. vaja

Vaja uvaja novo vprašanje: *Kje je/so* _____?, s katerim študenti sprašujejo po položaju predmetov iz prve vaje oz. predmetov, ki se nahajajo v prostoru. Možni odgovori so zbrani na barvni podlagi.

Položaj predmetov v prostoru

3. vaja

Študenti naj najprej poimenujejo čim več predmetov na ilustraciji sobe. Učitelja naj sprašujejo po poimenovanih predmetov, za katere ne poznajo slovenskih imen (*Kaj je to? Kako se reče po slovensko* _____?).

Dopolnjevalna vprašanja

Potem lahko vajo izvajajo v parih – študenti drug drugemu zastavljajo odločevalna vprašanja in odgovarjajo po zgledu, tako da uporabljajo trdilno in nikalno obliko glagola *biti* v 3. osebi ednine, dvojine in množine.

Odločevalna vprašanja

Preglednica (str. 37) ob vaji opozarja na tiste oblike glagola *biti*, ki se jih uporablja v vaji.

4. vaja

Vaja vsebuje slike nekaterih novih predmetov, pod katerimi so zapisana njihova poimenovanja. Samostalnikom v vseh treh spolih je dodanih še 13 lastnostnih pridevnikov, katerih pomene je mogoče razbrati z ilustracij – s primerjavo dveh predmetov v paru.

Pridevniki za opis lastnosti

Vaja uvaja novo vprašalnico *kakšen* za vse tri spole v ednini in množini. Učitelj lahko po potrebi doda tudi oblike za dvojino. Učitelj naj za posamezne predmete in osebe zastavlja študentom vprašanja *Kakšen je* _____? v ustrezni obliki, študenti pa odgovarjajo z ustrezno samostalniško zvezo, ki jo preberejo pod sliko.

Kakšen?

Študenti naj opazujejo različne končnice (pri samostalnikih in pridevniki) in besede razvrščajo po spolu. Učitelj razloži princip ujemanja v samostalniški besedni zvezi v ednini in množini (po potrebi tudi v dvojini).

Ujemanje

V **preglednici (str. 38)** so prikazane oblike samostalniške besedne zveze za vse tri spole v imenovalniku ednine, dvojine in množine.

Predlagamo, da učitelj po vaji pridevnike predstavi sistematično: na tablo naj izpiše vse pridevnike iz vaje v slovarski obliki (za moški spol), nato pa ob ustreznih oblikah vprašalnic (*kakšen, kakšna, kakšno*) doda še oblike za ženski in srednji spol. Opozori naj na izpad neobstojnega *e* pri pregibanju pridevnikov *majhen, kratek, svetel, temen, nizek, ozek* in na spremembo mesta naglasa pri pridevniku *velik*, npr. *velik avto, velika hiša, veliko mesto*. Po potrebi lahko seznam pridevnikov razširi.

Pregibanje pridevnikov

Oblike samostalnikov za dvojino in množino ter ujemanje se lahko utrdi **z vajo 1 (str. 110) v slovničnem dodatku**.

5. vaja

Vaja uvaja svojilni zaimek za ednino: *moj, tvoj, njen, njegov, vaš*. Učitelj naj opozori, da gre za enak princip ujemanja končnic kot v že spoznanih zvezah pridevnika in samostalnika.

Svojilni zaimek

Študenti naj s pomočjo treh zgledov iz učbenika tvorijo dialoge (se pogovarjajo v parih); sprašujejo o predmetih, ki so zbrani na barvnih podlagah (na prvi barvni podlagi so samostalniki v ednini, na drugi pa samostalniki v množini – med njimi sta tudi množinska samostalnika *očala* in *hlače*).

Učitelj lahko v zahtevnejših skupinah poizvedovanje po lastništvu predmetov z odločevalnim vprašanjem *A je to tvoj* _____? razširi tudi na vprašanje *Čigav/a/o je* _____? *Čigavi/e/a so* _____?

Vaja se lahko razširi na predmete, ki jih imajo študenti pri sebi.

V **preglednici (str. 39)** so predstavljene samo oblike svojilnih zaimkov *moj, tvoj, njen, njegov* in *vaš* v ednini. Preostali svojilni zaimki v tem učbeniku niso obravnavani. Učitelj naj opozori na preglas pri srednjem spolu (*moj – moje, tvoj – tvoje, vaš – vaše*), ki velja tudi za pridevnike, ki se končajo s *-c, -č, -ž, -š* ali *-j*.

V **vaji 3 (str. 111) v slovničnem dodatku** se vadi zanikana oblika glagola *biti* v ednini, dvojini in množini. Ker vsebuje tudi svojilne zaimke, jo je mogoče reševati šele na tem mestu.

V **vaji 4 (str. 114) v slovničnem dodatku** se utrjujejo oblike obravnavanih svojilnih zaimkov, vendar vaja vsebuje tudi besedišče za oblačila, ki je obravnavano v 6. vaji.

6. vaja

Oblačila

Vaja uvaja novo temo in besedišče (oblačila) in nov sporazumevalni vzorec (*Všeč mi je _____, Všeč so mi _____*).

Ta sporazumevalni vzorec je ponazorjen v **preglednici (str. 40)** pod vajo.

Študenti lahko najprej poimenujejo oblačila na ilustracijah oz. skušajo besede z barvne podlage povezati z ustreznimi sličicami. Pri tem lahko uporabljajo vprašanja, s katerimi se poizveduje po poimenovanjih predmetov in so jih spoznali na prvi strani te enote oz. pri reševanju prve vaje te enote (*Kaj je to?, Kako se reče po slovensko _____?*) ali z novim vzorcem *Kaj pomeni _____?*

Všeč

Študenti v parih tvorijo dialoge po modelih v oblačkih. Učitelj opozori na razliko v besednem redu vzorcev *Všeč mi je _____, Všeč so mi _____*.

Strinjanje, nestrinjanje

Učitelj lahko v zahtevnejših skupinah vajo razširi tudi na druge osebe in na izražanje strinjanja in nestrinjanja:

Všeč mi je tvoj pullover. – Meni tudi.

– Meni pa ne.

Ni mi všeč njen plašč. – Meni tudi ne./ Tudi meni ne.

– Meni pa je.

Množino se vadi v **vaji 2 (str. 111) v slovničnem dodatku**, ki vsebuje tudi ostale obravnavane vzorce v tretji enoti.

7. vaja

Vaja prinaša dve novi vsebini: poimenovanja osnovnih barv in oblačil ob vzorcu *imeti na sebi* + tožilnik (*Roberto ima na sebi črne hlače in belo majico*). Učitelj naj opozori na novi glagol *imeti* in predstavi njegove oblike v ednini.

Poimenovanje barv

Pri opisovanju barv predmetov (oblačil) naj učitelj opozori na ujemanje pridevnika s samostalnikom, na izpad neobstojnega *e* (pri besedi *moder*) in na preglas (*rdeč – rdeče*) v srednjem spolu.

Po potrebi lahko učitelj osnovno barvno lestvico, ki se pojavi pri 7. vaji, razširi še s poimenovanji drugih barv (*oranžen, vijoličen, roza, lila, bež* itn.), s katerimi se lahko opisuje tudi oblačila v 6. vaji. Pri tem naj študente opozori, da se pridevniki *roza, lila* in *bež* ne pregibajo.

8. vaja

Študenti po modelu iz 7. vaje povejo in napišejo, kaj imajo na sebi.

V **preglednici (str. 41)** je primerjalno prikazano ujemanje v samostalniški besedni zvezi (pridevnik + samostalnik) v imenovalniku in tožilniku ednine in množine. Oblike za tožilnik dvojine so prikazane pri 12. vaji te enote.

Tožilnik

9. vaja

Vaja uvaja novi vsebini: poimenovanja družinskih članov (družina je obravnavana v vajah 9–14) in svojilni pridevnik (11. vaja).

Poimenovanje družinskih članov

Študenti naj ob fotografiji v 9. vaji spoznajo poimenovanja družinskih članov, ki so zapisana na barvni podlagi. Na tem mestu se lahko ponovijo prostorska razmerja po zgledu vzorcev:

Roberto je spredaj.

Na levi je sestra.

Na desni je brat.

Zadaj so mama, oče, dedek in babica.

Prva preglednica (str. 42) prinaša tožilniške oblike pri poimenovanju oseb (za glagolom *imeti*). Učitelj naj predstavi razlikovanje med živim in neživim (relevantno za samostalniško besedno zvezo moškega spola v ednini). Razlago lahko izpelje npr. iz primerjave primerov *Imam rdeč pullover.* (preglednica na str. 41) in *Roberto ima dedka, očeta in brata.* Opozori naj tudi na izpad neobstojnega *e* v besedi *dedek* in na podaljšavo s *t* v besedi *oče*.

Živo : neživo

Študenti lahko pripovedujejo o svojih družinah, npr.: *Imam brata, sestro* itn. Paziti je treba na primere, ko želijo uporabiti števila in dvojino (npr. *Imam enega brata in dve sestri.*), saj dvojske oblike za tožilnik do tu še niso bile predstavljene. Predlagamo, da učitelj tega ne razlaga sistematično, pač pa takšne primere predstavi le posameznim študentom.

V **drugi preglednici (str. 42)** so predstavljene oblike svojilnih pridevnikov, tvorjenih iz imen za osebe moškega in ženskega spola.

Svojilni pridevnik

Učitelj po potrebi (v zahtevnejših skupinah oz. predvsem če tako zahtevajo imena študentov) dodatno razloži tvorbo svojilnih pridevnikov v tistih primerih, kjer prihaja do preglasa (npr. *Primož – Primožev*), palatalizacije (*Mojca – Mojčin*), izpada neobstojnega *e* (*Peter – Petrov*) ter podaljšanja s *-t-* (*Jure – Juretov*) in *-j-* (*Igor – Igorjev*).

Z vajo 5 (str. 112) v slovnem dodatku se utrjujejo oblike za tožilnik ednine in množine. Besedišče je zbrano tako, da se ponovijo poimenovanja predmetov v prostoru, oblačil in družinskih članov.

10. in 11. vaja

Vaji sta namenjeni utrjevanju poimenovanj družinskih članov in svojilnih pridevnikov – obe vaji sta povezani z družinskim drevesom, naslikanim pri 10. vaji.

Učitelj po potrebi predstavi tudi druga poimenovanja za družinske člane (*starši, otrok, otroci, teta, stric, bratranec, sestrična* ...).

Vaja 6 (str. 112) v slovnem dodatku je dodatna vaja za utrjevanje oblik svojilnega pridevnika.

12. vaja

Vaja je namenjena poslušanju brez zapisanega besedila. Kot izhodišče se lahko opiše ilustracija s pomočjo vprašanj: *Kdo je na sliki?, Kaj je na sliki?, Kaj ima na sebi _____?, Kakšen je _____?*

Prepis avdioposnetka

Na fotografiji je družina Čibej: mama Sonja, oče Bruno in dva otroka. Sonja je po poklicu učiteljica. Dela v šoli, v Mariboru. Stara je 37 let. Njen mož je ekonomist. Tudi on dela v Mariboru. Star je 40 let. Imata dva otroka: sina Jana in hčerko Tjašo. Tjaša je stara 10 let in hodi v šolo. Jan hodi v vrtec. Star je 3 leta. Živijo v Mariboru, v novi hiši. Imajo velik avto in dve mački.

Vajo je mogoče izvajati na več načinov. Predlagamo, da študenti najprej preberejo povedi pod ilustracijo, nato poslušajo besedilo (enkrat ali dvakrat) in sproti ali po poslušanju rešujejo. Druga, težja možnost pa je poslušanje in sprotno reševanje vaje.

V **preglednici (str. 43)** so prikazane oblike samostalnikov moškega, ženskega in srednjega spola v imenovalniku in tožilniku dvojine.

Oblike samostalnikov za dvojino in množino ter ujemanje s pridevnikom se lahko utrdi z **vajo 1 (str. 110) v slovničnem dodatku**.

13. vaja

Vaja vsebuje besedišče v zvezi z družino, hkrati pa ponovi vzorce iz 2. enote (predstavljanje, posredovanje osebnih podatkov). Vsa vprašanja so v obliki za tretjo osebo ednine. Študenti povežejo vprašanja s pomensko ustreznimi odgovori. Dva odgovora sta v vaji odveč. Hkrati je ta vaja priprava na naslednjo vajo, kjer naj bi študenti drug drugemu zastavljali vprašanja o družini.

Pogovor o družini**14. vaja**

Za to vajo naj bi študenti (lahko tudi učitelj) prinesli s sabo fotografije svoje družine. S sosedom ali v skupini (v krogu) se pogovarjajo o družinskih članih – zastavljajo vprašanja, ki jih že poznajo. Učitelj naj študentom predlaga, da zastavijo še svoja/nova vprašanja. V tem primeru naj jih spodbudi, da sprašujejo po najrazličnejših informacijah, četudi njihova vprašanja ne bodo slovnično pravilna.

Besedne družine**15. vaja**

Vaja je namenjena opazovanju besed z enakim korenem. Spodbuja razvijanje receptivne zmožnosti študentov – po eni strani razumevanja podobnih besed, po drugi strani pa razlikovanja glede na končnice. Učitelj naj bo pozoren, ker se na zadnji barvni podlagi pojavijo nove besede, ki jih študent spozna in potrebuje šele v 16. in 18. vaji (*odprto* – *odprite*, *zaprt* – *zaprite*).

Izražanje zahtev/želja**16. vaja**

Vaja predstavlja nadaljevanje oz. nadgradnjo vsebine o poimenovanju predmetov v prostoru/razredu. Študente seznanja z načinom izražanja zahtev oz. želja, dajanja navodil in sledenja navodilom v slovenščini. Učitelj lahko predlaga še dodatne ideje: *Odprite/Zaprite omaro*., *Prižgite/Ugasnite radio/TV/računalnik*. itn.

Prostor in smer**17. vaja**

V tej vaji študenti spoznajo osnovne vzorce za izražanje prostora in smeri, ki naj bi se jih naučili predvsem razumeti in jim slediti (saj je manj verjetno, da bi bili na tej stopnji znanja jezika zmožni razlagati smer in pot).

Učitelj opozori, da se pri izražanju smeri (*na levo*, *na desno*) lahko uporablja predlog ali pa ne: *Naravnost*, *potem pa (na) levo*., pri izražanju prostora pa je predlog obvezen: *Tam*, *na levi*.

Pred reševanjem vaje naj učitelj preveri razumevanje nekaterih (novih) besed: *kino, trgovina, WC, dvigalo, hodnik* itn.

18. vaja

Vaja je namenjena opazovanju napisov v slovenskem okolju. Študenti si ogledajo napise, ki se pojavljajo na vratih v gostinskih lokalih, v trgovinah itn. Učitelj naj jih spodbudi k prepoznavanju/razbiranju njihovega pomena. Opozori naj na napisa *rini* in *potisni*, ki se uporabljata sinonimno, prav tako lahko doda besedo *vleci*, ki je sinonimna napisu *povleci*, ter *vstop* in *izstop*, ki se pojavljata npr. na mestnih avtobusih. Pri napisu WC lahko dodatno predstavi še besede *moški, ženske, gospodje, dame* itn., skratka napise, ki se ponavadi pojavljajo na vratih toaletnih prostorov.

Napisi v okolju

Črke in glasovi

19. vaja

Vaja opozarja na različne variante izgovora glasov */* in *v* (glede na položaj v besedi). V prvem kupčku se izpostavi izgovor */* pred samoglasnikom, v drugem se izpostavi izgovor */* na koncu besede in v tretjem izgovor */* pred soglasnikom, ki se izgovarja kot */*. V četrtem se izpostavi *v* pred samoglasnikom, v petem *v* na koncu besede, v zadnjih dveh pa *v* pred soglasnikom ter pred *r* in */*.

Izgovor / in v

KAJ DELAŠ?

tema	slovnica
• različne dejavnosti • preživljanje časa	• besedni red • samostalniki m, ž, s spola v rod. E – ujemanje s pridevnikom • Kam?, Kje? • rad, ne marati • sedanjik, preteklik, prihodnjik
Učbenik: 4. enota str. 47–60, slovnice vaje str. 113–117, prepis avdioposnetkov str. 140, rešitve vaj str. 146–147 Priročnik: gradivo za fotokopiranje str. 61–63	

Cilji enote

V četrti enoti naj bi študenti spoznali možnosti za opisovanje in poročanje o svojih dejavnostih in dejavnostih drugih, možnosti za izražanje načrtov glede preživljanja časa ter naklonjenosti oz. nenaklonjenosti do različnih dejavnosti.

Osrednja enota, obsežno besedišče

Četrta enota je osrednja enota učbenika, v njej je obravnavan glagol in vsi glagolski časi, zato je enota tudi najobsežnejša – vsebuje največ vaj. Učitelj mora to upoštevati pri pripravi učnega načrta in zaradi obsega tej enoti posvetiti več časa in teže pri obravnavi. Besedišče je prav tako zelo obsežno, zato ta enota ponuja precej možnosti za delo s slovarjem – pri nekaterih vajah učitelja na to tudi opozorimo.

Prva stran enote (str. 47)

Študenti naj si individualno ali v parih ogledajo prvo stran in skušajo razbrati pomen povedi ob slikah. Učitelj frontalno preveri razumevanje – pri tem si lahko pomaga z zapisom osnovnih vprašalnic na tablo: *Kdaj?*, *Kje?*, *Kaj delaš?*, *Kam?*. Za vsako sličico nato pod vprašalnice izpisuje ustrezne enote:

<i>Kdaj?</i>	<i>Kje?</i>	<i>Kaj delaš?</i>	<i>Kam?</i>
<i>Zjutraj zgodaj</i>		<i>vstanem.</i>	
<i>Za zajtrk</i>		<i>pijem kavo in jem kruh z maslom</i>	
<i>Potem</i>		<i>grem</i>	<i>v službo.</i>
<i>Dopoldne</i>		<i>delam z računalnikom.</i>	
	<i>V službi</i>	<i>veliko telefoniram in pišem.</i>	
		<i>Rad se pogovarjam s prijatelji.</i>	
<i>Popoldne</i>		<i>grem s psom</i>	<i>na sprehod.</i>
<i>V prostem času</i>		<i>berem knjigo in poslušam radio.</i>	
		<i>Rada kolesarim.</i>	
<i>Pozimi</i>		<i>smučam.</i>	
<i>Poleti</i>		<i>plavam.</i>	
<i>Zvečer</i>		<i>gledam televizijo.</i>	
<i>Pozno</i>		<i>grem spat.</i>	

Ob nastali tabeli lahko učitelj opozori na razliko med *Kje?* – *V službi.* in *Kam?* – *V službo.* (ne razlaga tožilnika in mestnika, pač pa zgolj opozori na različni končnici).

Preglednica, ki pojasnjuje različno rabo vprašalnic *kje* in *kam* ter različne oblike v odgovorih, je ob 2. vaji na str. 50.

Prav tako lahko učitelj opozori na nekatere izraze, ki jih uporabljamo v zvezi z izražanjem časa: *zjutraj*, *dopoldne*, *popoldne*, *zvečer* ter *zgodaj* in *pozno*.

Učitelj naj pojasni, kaj izražamo z *rad/a* + *glagol*, kot je v primerih: *Rad se pogovarjam s prijateljico.* in *Rada kolesarim.*

Ob sličicah na prvi strani enote, ki nazorno prikazujejo različne dnevne dejavnosti, lahko učitelj sprašuje študente po modelu: *A ti/vi tudi _____?*

Na prvi strani te enote se pojavi 14 različnih glagolov (vsi v 1. osebi ednine v sedanjiku). Učitelj lahko pripravi npr. barvne lističe s posameznimi glagoli v nedoločniku in lističe drugačne barve z istimi glagoli v obliki za prvo osebo ednine, študenti pa morajo poiskati ustrezne pare. Tovrstna vaja je namenjena opazovanju in prepoznavanju slovarske oblike besede (glagola v nedoločniku) in povezovanju te oblike z drugimi možnimi oblikami iste besede (v tem primeru glagola v obliki za prvo osebo ednine). Na ta način pri študentih uzaveščamo razlikovanje različnih glagolskih oblik in študente ob omejenem gradivu senzibiliziramo za razvejeno flektivnost slovenskega jezika.

Nedoločnik in 1. os. E

Kot nadgradnjo te vaje se lahko doda še preostalih 10 glagolov, ki se prav tako pojavljajo v tej enoti (glej seznam besed te enote). Študentom se bodisi razdeli seznam nedoločnikov, oni pa poskušajo predvideti obliko za prvo osebo ednine. Vaja naj bi uzaveštila, da pri tem v večini primerov ne gre za avtomatizirani postopek, ker nedoločniška in sedanjiška osnova glagola v slovenščini nista enaki. Druga različica vaje je, da se jim posreduje glagol v obliki za prvo osebo ednine, oni pa predvidijo (v slovarju pa tudi preverijo) obliko za nedoločnik. Druga možnost je morda primernejša, saj je oblika za prvo osebo ednine primarnejša v smislu pomembnosti za izrekanje o lastnih dejavnostih.

Dodatna dejavnost

Za ponovitev ali utrjevanje je primerna vaja s pantomimo – vsak študent prejme nekaj listkov z glagoli v obliki za 1. osebo ednine in njihov pomen poskuša s pantomimo predstaviti ostalim članom skupine, ki dejavnost poimenujejo z glagolom.

Pantomima

Ker je gradivo na prvi strani te enote zelo obsežno in pomembno ter ponuja več možnih pristopov, se lahko učitelj odloči tudi za večjo postopnost obravnave (odvisno od zahtevnosti skupine in od razpoložljivega časa). Učitelj pa naj prav zaradi postopnosti ne umešča podrobnejše razlage slovnice k obravnavi prve strani.

1. vaja

Vaja se lahko začne z ogledom ilustracij, ki se jih poskuša povezati s posameznimi opisanimi dejavnostmi in na ta način prepoznati in poimenovati deset vsakodnevnih dejavnosti.

Poimenovanje dejavnosti

Učitelj lahko v ta namen pripravi sličice (iz gradiva za fotokopiranje), na listkih pa poimenovanja ustreznih dejavnosti (doda lahko npr. dve dejavnosti več, kot je sličic). Študenti nato individualno, v paru ali skupini poiščejo ustrezne pare.

Delo s slikovnim gradivom

Študenti si nato individualno ogledajo celotno besedilo 1. vaje. Učitelju postavljajo vprašanja, s katerimi preverijo pomen (*Kaj pomeni _____?*). Učitelj lahko na tem mestu predvidi tudi delo s slovarjem – vnaprej na lističih pripravi besede, ki se poleg glagolov pojavljajo v besednih zvezah, njihov pomen pa študenti (npr. v parih ali individualno) poiščejo v slovarju. Na listek naj učitelj zaradi lažjega in hitrejšega dela zapiše slovarsko obliko besede in obliko, ki se pojavlja v besedni zvezi (npr. *računalnik*, z *računalnikom*).

Delo s slovarjem

Ko je učitelj prepričan, da vsi razumejo vse povedi, lahko to snov ponavlja in utrjuje s pantomimo. Predhodno naj na posameznih listkih pripravi dejavnosti iz prve vaje.

Pantomima

Študente razdeli v dve skupini. Učitelj naj bo pozoren, da obe skupini dobita po nekaj listkov, na katerih so dejavnosti iz levega stolpca, in nekaj listkov, na katerih so dejavnosti iz desnega stolpca. Skupini druga drugi s pantomimo pokažeta dejavnosti na listkih in ugibata pomen.

Učitelj naj pred reševanjem 1. vaje razloži pomen besed *vsak dan* in *nikoli*. Študenti nato individualno rešijo vajo. Pri tem ni nujno, da označijo vse dejavnosti, pač pa le tiste, ki jih resnično opravljajo *vsak dan* ali jih ne opravljajo *nikoli*. Študenti naj npr. navedejo pet dejavnosti, ki jih opravljajo *vsak dan*, in pet, ki jih *nikoli* ne opravljajo.

Spreganje

Ob tej vaji lahko učitelj izpelje tudi vajo za avtomatizacijo spreganja: ko študenti poznajo nedoločnik in obliko za prvo osebo ednine, lahko po zgledu poskušajo tvoriti tudi oblike za drugo in tretjo osebo ednine (*ti, vi, on, ona*), učitelj pa presodi, če bo omenil ali/in predstavil tudi preostale glagolske oblike (v dvojini in množini). Sicer so glagolske oblike za množino obravnavane v 5., za dvojino pa v 6. enoti.

2. vaja

Vaja je namenjena poročanju o rezultatih 1. vaje po zgledu:

Kaj delaš vsak dan? – Vsak dan pijem kavo./Vsak dan se vozim s kolesom.

Česa nikoli ne delaš? – Nikoli ne pijem kave./Nikoli se ne vozim s kolesom.

Svetujemo, da si študenti po zgledu v vaji zapišejo pet povedi z *vsak dan* in pet z *nikoli*, potem pa ustno poročajo.

Prva in druga preglednica (str. 50) ob tej vaji kažeta na običajno (drugo) mesto glagolske besedne zveze v trdilnem in nikalnem stavku. Učitelj lahko ob tem razloži razliko med trdilno (*pijem*) in nikalno obliko stavka (*ne pijem*), ki se kaže z zanikanjem glagolske oblike, pri čemer direktni objekt v tožilniku (*kavo*) postane objekt v rodilniku (*kave*), pri glagolih, ki se vežejo z drugimi skloni oz. ob predlogih (*grem v šolo, v službo*), pa do sprememb ne prihaja. Iz primerov refleksivnih glagolov (*pogovarjam se, vozim se*) je mogoče izpeljati tudi razlago o mestu klitike *se* znotraj glagolske besedne zveze in v stavku (*Tuširam se., Zjutraj se tuširam., Tuširam se zjutraj., Vsak dan se tuširam zjutraj., Nikoli se ne tuširam zvečer.*)

Tretja preglednica (str. 50) opozarja na oblike za tožilnik (direktni objekt) in rodilnik (ob zanikanem glagolu) v stavku, s čimer se študente zgolj seznani, pri pravilnosti ob poročanju pa se naj ne vztraja.

Četrta preglednica (str. 50) opozarja na razlikovanje končnic pri izražanju smeri in prostora. Učitelj se naj glede na znanje v skupini odloči, ali bo razlagal tožilnik, mestnik in dajalnik v tovrstnih zvezah. Sicer sta tožilnik in mestnik ob rabi vprašalnic *kam* in *kje* predstavljena v 6. enoti (v preglednici na str. 79), dajalnik in mestnik ob rabi vprašalnic *kam* in *kje* pa v 7. enoti (preglednici na str. 87).

Ideja za plakat

Tovrstna razlikovanja lahko učitelj pripravi na plakate, ki jih obesi v razredu in na katere sproti opozarja ter jih dopolnjuje skozi obravnavo posameznih enot.

Utrjevanju rabe predlogov (*k, v, na*) je namenjena **vaja 9 (str. 117)**, utrjevanju razlikovanja med vprašalnicama *kje* in *kam* pa **vaja 10 (str. 117) v slovničnem dodatku**.

3. vaja

Deli dneva

Pred obravnavo vaje se lahko vrne k dejavnostim, opisanim v 1. vaji. Vse navedene dejavnosti naj študenti razdelijo glede na to, kdaj v dnevu jih opravljajo. Poimenovanja posameznih delov dneva so prikazana z ilustracijami ur pri 3. vaji. Nato študenti z nekaj primeri odgovorijo na prva štiri vprašanja te vaje.

Zatem se naj predstavijo poimenovanja za posamezne dneve v tednu in izražanje prislovnega določila časa po naslednjem zgledu:

Dnevi

ponedeljek – v ponedeljek – ob ponedeljkih – vsak ponedeljek

torek – v torek – ob torkih – vsak torek

sreda – v sredo – ob sredah – vsako sredo

Nato študenti odgovorijo na drugo skupino vprašanj v 3. vaji. V rubriki Črke in glasovi na koncu te enote je 24. vaja, ki je namenjena ponovitvi poimenovanj za dneve.

Ob zadnjih treh vprašanjih se v odgovorih ponovita vzorca *nikoli ne* in *rad/a/i*.

V **prvi preglednici (str. 51)** sta zaradi razlikovanja vprašalnic predstavljeni vprašanji *Kaj delaš?* in *Česa ne delaš?*

Oblike pridevnika v prislovni rabi *rad/a/i* so pojasnjene v **drugi preglednici (str. 51)**.

V **tretji preglednici (str. 51)** so ponujeni možni pozitivni in negativni odgovori na vprašanje *A rad/a/i _____?*

Strukture se lahko dodatno utrdi z reševanjem **vaje 3 (str. 115) v slovničnem dodatku**.

4. in 5. vaja

Učitelj ob grafičnem prikazu v 4. vaji razloži pomen izrazov *vedno*, *ponavadi*, *včasih*, *nikoli*. Študenti nato naredijo intervju drug z drugim.

Prislovi časa

Učitelj lahko po želji razširi vajo še na druge časovne prislove in besedne zveze, npr. *pogosto*, *redkokdaj*, *vsak dan*, *enkrat na teden*, *dvakrat na mesec* itn.

V 5. vaji študenti po zgledu v učbeniku poročajo o rezultatih intervjuja s sošolcem.

6. vaja

Pri tej vaji, ki lahko najprej poteka v paru, tako da študenti drug drugega sprašujejo po dejavnostih, nato pa še frontalno, tako da učitelj ob metanju žogice posameznikom postavlja vprašanja, se lahko ponovi usvojeno vsebino 4. enote: ponovijo se različne oblike odločevalnih vprašanj, opozori se na besedni red in stavbo glagolske ali samostalniške naslonke *se*, na besedni red v nikalni povedi in na razliko v obliki objekta v trdilni ali nikalni povedi.

Utrjevanje usvojenih vzorcev

7. vaja

Ta vaja je namenjena poslušanju. Študenti si naj najprej ogledajo sliko in prepoznajo osebe na njej. Nato naj preberejo besedila za posamezne osebe. Učitelj preveri razumevanje. Nato poslušajo posneto besedilo (ki ni zapisano v vaji) in ob poslušanju označijo, kaj rade delajo posamezne osebe. Po potrebi naj učitelj besedilo večkrat predvaja. Študenti nato poročajo. Z vajo se sistematično utrjuje struktura z *rad/a*.

Prepis avdioposnetka

Živjo. Jaz sem Roberto. Hodim na tečaj slovenščine, in ko imam čas, rad berem knjige, kuham za prijatelje, gledam šport po televiziji in poslušam glasbo.

Jaz sem Barbara. Rada delam na vrtu, plešem, grem na sprehod ali po nakupih.

Jaz pa sem Primož. Sem še študent in rad delam z računalnikom, kolesarim, grem na koncert ali v kino.

Preglednica (str. 53) ob tej vaji opozarja na običajnejši besedni red.

8. vaja

Vaja je namenjena poslušanju in branju. Študenti lahko besedilo zaradi relativne dolžine in kompleksnosti najprej preberejo. Učitelj naj bo pozoren na zvezi v *prostem času* in *ukvarjati se s športom*, ki sta novi.

Učitelj naj preveri razumevanje s postavljanjem vprašanj:

Kdo je to?

Koliko je star?

Od kod je?

Kaj rad dela v prostem času?

Kaj je po poklicu?

Kam gre ob petkih in sobotah zvečer?

Učitelj lahko študente tudi spodbudi, da sami ob besedilu postavijo čim več najrazličnejših vprašanj.

Branju lahko sledi poslušanje. Vajo se lahko uporabi za vadenje glasnega branja in kot zgled tvorjenja pisnega besedila: študenti lahko npr. za domačo nalogo na podoben način opišejo sebe in svoje dejavnosti (kot nekakšno predstavitev ali pismo).

9. vaja

Vaja je opazovalne narave – študenti naj bi poskusili presoditi, katera poved je (slovnično, glede na besedni red) ustreznejša in zakaj.

10. vaja

V tej vaji študenti samostojno tvorijo besedilo, v katerem napišejo, kaj radi delajo.

Kot nekakšna ponovitev obravnavanih struktur in besedišča se lahko na tem mestu rešuje **vaja 2 (str. 115) v slovničnem dodatku**. S to vajo se ponovi in utrdi znanje o stalnem mestu glagolske klitike se v povedi.

11. in 12. vaja

Ura 11. vaja uvaja novo vsebino te enote – izražanje ure. Pred vajo je potrebno ponoviti glavne števnike (iz uvodne enote). Učitelj lahko ob uri s premakljivimi kazalci pripoveduje, koliko je ura. Nato študenti poslušajo posnetek, obenem pa v učbeniku spremljajo tudi zapis in grafični prikaz. Vaja je opazovalna, študenti pa lahko tudi primerjajo, kako se ura izraža v različnih jezikih.

Preglednica (str. 54) pod vajo opozarja na nekaj posebnosti v oblikah posameznih števnikov pri izražanju ure.

V 12. vaji študenti ob narisanih urah najprej poskušajo s številkami in besedami zapisati na uri prikazani čas, prebrati svoj zapis, nato pa ob poslušanju preverijo točnost svojega zapisa. Učitelj naj opozori na več možnosti izražanja ure, npr. v primeru *16.25 – štiri in petindvajset minut, petindvajset čez štiri, pet do pol petih*; podobno tudi pri *9.40 – dvajset do desetih, deset čez pol desetih*.

13. vaja

Učitelj lahko vajo uvede s pomočjo že znanega vprašanja *Koliko je ura?*, ki mu doda primere iz vaje, npr.: *Koliko je ura, ko vstaneš? – Sedem*. Nato pa uvede še vprašalnico *kdaj* ob vprašanju *Kdaj ponavadi vstaneš?* in ustrezno obliko odgovora: *Ob sedmih*. Nato študenti v paru – ko že poznajo ustrezne oblike – sprašujejo in odgovarjajo na postavljena vprašanja in dodajo še svoja.

14. vaja

Pri tej vaji se preverja razumevanje zapisanega besedila (stran iz osebnega koledarčka), študenti pa v besedilo samo vpisujejo ustrezne podatke o času.

Učitelj lahko pripravi podobne listke iz rokovnika tudi za druge osebe, z drugimi dejavnostmi, študenti pa morajo o njih poročati v obliki koherentnega (govorjenega ali zapisanega) besedila.

Dodatna dejavnost

15. vaja

V tej vaji se ponovijo oblike glagolov v sedanjiku; preverja se tudi razumevanje zapisane besedila.

Vajo je mogoče nadgraditi tako, da študenti v parih poizvejo pri svojem sogovorniku, kaj počne npr. ob sobotah, potem pa o ugotovitvah ustno poročajo ali napišejo krajše besedilo.

Dodatna dejavnost

16. vaja

Vaja je namenjena opazovanju in prevajanju. V povedih se pojavijo skupaj sedanjik ter prvič preteklik in prihodnjik. Študenti naj bi opazovali izražanje različnih glagolskih časov v slovenščini in ga primerjali s svojim prvim jezikom.

Trije časi v slovenščini

Ob vaji lahko učitelj sproti na tablo zapisuje preglednico po zgledu preglednice pod vajo. Opozori naj na to, kako se tvorita pretekli in prihodnji čas: z glagolom *biti* v sedanjiku oz. prihodnjiku (*bom*) in deležnikom na *-l*, ki se razlikuje za ženski, moški in srednji spol (oblika za srednji spol v tej vaji ni uporabljena in zato tudi ni predstavljena v preglednici ob vaji).

Tvorba sestavljenih časov

Opozori naj tudi na to, kako se običajno tvori pretekli deležnik na *-l* (iz glagolske nedoločniške osnove, ki se ji doda končnica *-l* za moški, *-la* za ženski in *-lo* za srednji spol), na posebnosti pri tvorbi (*jesti* – *jedel*; *iti* – *šel*) ter na izpad polglasnika pri nekaterih oblikah (*jedel* – *jedla*). Posebej opozori tudi na tvorjenje prihodnjika glagola *biti* – to je edina oblika, ki se tvori brez deležnika na *-l*; glagol *biti* ima posebno prihodnjiško obliko.

Deležnik na *-l*

V vaji uporabljene glagolske oblike (za moški in ženski spol) so predstavljene v **preglednici (str. 56)** pod vajo.

Učitelj se naj pri svoji razlagi omeji zgolj na prvo osebo ednine in, preden se loti usvajanja ostalih oblik, utrdi predvsem to.

Za utrjevanje izražanja preteklih in prihodnjih dejanj lahko učitelj pripravi listo povedi v sedanjiku, ki jih morajo študenti pretvoriti v preteklik ali prihodnjik, odvisno od časovnega določevalnika: *jutri, včeraj, letos, lani, prihodnji teden*. Na tem mestu lahko predstavi še nekaj drugih časovnih prislovov in besednih zvez. Vajo se lahko izvaja npr. z metanjem žogice, z zapisovanjem posameznih primerov na listke itn. Učitelj mora poskrbeti, da bodo povedi, ki jih pripravi za vajo, razumljive vsem študentom – izbor besedišča je zato zelo omejen. Primeri povedi, ki se jih lahko uporabi pri tej dejavnosti:

Dodatna dejavnost

Sem v šoli/doma/v službi/na tečaju/v mestu/na izletu.

Grem v šolo/domov/na koncert/v kino/na fitnes/na sprehod.

Pijem kavo/vodo/kokakolo/čaj/viski/mleko/vino/pivo.

Berem knjigo/časopis.

Jem pico/špagete/rizoto/sendvič.

Na tem mestu je smiselno, da učitelj opozori na seznam **100 uporabnih glagolov (str. 133–135) v slovnem dodatku**, kjer so zbrani glagoli, uporabljeni v učbeniku, v nedoločniški in sedanjiški obliki ter v obliki deležnika na *-l*. Spodbudi jih lahko k sprotnemu izdelovanju slovarja.

100 uporabnih glagolov

17. vaja

Vaja je namenjena poslušanju in branju. Študenti lahko besedilo te vaje najprej preberejo in označijo/podčrtajo v njem vse Robertove dejavnosti. Nato lahko ob poslušanju označijo, kaj je Roberto včeraj delal.

V zahtevnejših skupinah je vajo mogoče izvajati tako, da imajo študenti pred sabo le možnosti, ki jih morajo označiti, ne pa tudi besedila (besedilo študenti bodisi prekrijejo ali pa učitelj pripravi vajo na posebnem listu). Besedilo poslušajo, nato rešujejo. Na koncu ob branju besedila preverijo pravilne odgovore.

18. vaja

Učitelj spodbudi študente, da tudi sami pripovedujejo ali zapišejo, kaj so delali prejšnji dan oz. kaj bodo delali naslednji dan. Smiselno je, da se vajo razdeli na dva samostojna dela, ki se ne rešujeta hkrati (včeraj, jutri). Pri tem je lahko v pomoč seznam glagolov iz 1. vaje (str. 49), ki jih študenti najprej pretvorijo v oblike za pretekli in prihodnji čas in nato uporabijo v svojih povedih.

Preglednice (str. 57) predstavljajo posebej oblike glagola *biti* v pretekliku in prihodnjiku (za moški in ženski spol ednine) ter posebej še glagole *piti*, *brati*, *jesti* in *iti* v pretekliku in prihodnjiku (za moški in ženski spol ednine) – kot primer spreganja glagolov.

Stalni besedni red

Učitelj lahko v zahtevnejših skupinah opozori na stalni besedni red: v pretekliku in prihodnjiku je naslonski niz (pomožnik glagola *biti*) obvezno na drugem mestu v stavku. Znotraj naslonskega niza pa je prosti glagolski morfem *se* za oblikami pomožnega glagola na *s*-oz. pred *je* in pred oblikami pomožnega glagola na *b*-:

Včeraj sem/si/je pil. – Jutri bom/boš/bo pil.

Včeraj sem se/si se/se je pogovarjal. – Jutri se bom/boš/bo pogovarjal.

Učitelj naj opozori tudi na nepotrebnost ponavljanja pomožnega glagola znotraj iste povedi.

Utrjevanju izražanja dejavnosti v različnih časih (sedanjiku, pretekliku in prihodnjiku) in besednega reda so namenjene: **vaja 4 (str. 116)**, **vaja 5 (str. 116)**, **vaja 6 (str. 116)**, **vaja 7 (str. 116)** in **vaja 8 (str. 116)** v **slovničnem dodatku**.

Utrjevanju rabe glagolov je namenjena tudi **vaja 1 (str. 115)** v **slovničnem dodatku**. Učitelj lahko za reševanje te vaje pripravi dodatna navodila: npr. študenti naj uporabijo glagole v različnih časih, tvorijo naj koherentno besedilo itn.

19. vaja

Študenti naj bi v paru postavljali vprašanja in nanje odgovarjali glede svojih preteklih in prihodnjih dejavnosti. Dodatno lahko uporabijo poimenovanja dejavnosti iz 1. vaje te enote.

20. vaja

V tej vaji se ponovijo poimenovanja dnevov v tednu; študente se lahko spodbudi, da izpolnijo svoje rokovnike za prihodnji teden. Učitelj jim lahko tudi ponudi izbor možnih dejavnosti v naslednjem tednu (npr. na podlagi programa tečaja, različnih napovednikov v časopisih itn.).

**Širitev besednega
zaklada**

Učitelj lahko razširi vajo na letne čase (gl. pri Besedah) in na ostale besedne zveze za izražanje časa: *prihodnji teden*, *prihodnji mesec*, *prihodnje leto* itn.

**Iskanje podatkov v
besedilu****21. vaja**

Vaja seznanja študente z avtentičnim besedilom, v katerem naj bi poiskali relevantne podatke. Študenti odgovorijo na zastavljena vprašanja.

Za razširitev te vaje se lahko uporabi dodatno gradivo kot pri prejšnji vaji. Ob gradivu lahko študenti tudi sami pripravijo ustrezna vprašanja po zgledu iz učbenika in jih zastavijo drugim študentom (delo v dvojicah ali v dveh skupinah).

Dodatna dejavnost

21. vajo je možno izvajati tudi kasneje ali pa jo takrat ponoviti, npr. po 4. vaji 8. enote, ko študenti usvojijo nekatere besede, ki se pojavijo v tem besedilu (*predstava, razstava, blagajna* itn.).

22. in 23. vaja

22. vaja je namenjena usvajanju vzorcev vabila in reagiranja nanj v slovenščini. Študenti poslušajo kratke dialoge, nato pa jim jih učitelj lahko ponudi še v obliki razrezanih replik, ki jih morajo ustrezno povezati – dialoge lahko v tem primeru kombinirajo na več možnih načinov. Učitelj in študenti lahko predlagajo še svoje odzive, npr.:

Vabilo in odziv

Ja, lahko greva.

Žal ne.

Zakaj ne?

Na žalost ne morem.

Dobra ideja.

Kdaj drugič.

V 23. vaji študenti po zgledu iz prejšnje vaje dopolnijo dialoge. Ob tem naj učitelj opozori na različne možnosti: sprejem povabila, zavrnitev povabila, oklevanje.

Dodatna dejavnost

Dodatno lahko učitelj ob teh dveh vajah ponudi posamezne replike iz dialogov obeh vaj, ki jim doda tudi replike iz dialogov 15. vaje v 2. enoti. Naloga študentov je, da replike smiselno povezujejo, učitelj pa mora predvideti čim več najrazličnejših kombinacij.

Črke in glasovi

24. vaja

Študenti v tabeli poiščejo imena dnevov v tednu. Vaja se lahko izvaja kot ponovitev ali pa že pri obravnavi poimenovanj za dneve (3. vaja te enote).

25. vaja

Pri reševanju te vaje si študenti lahko pomagajo z dvojezičnim slovarjem, tako da poiščejo slovenski prevod za ilustrirane športe in v besede vstavijo manjkajoče črke.

Poimenovanja športov

Učitelj lahko vajo razširi z vprašanji za konverzacijo, npr.:

A igrate košarko?

A ponavadi gledate nogomet po televiziji?

A radi plešete?

26. vaja

S to vajo študenti ponovijo slovenska poimenovanja mesecev, ki so jih spoznali že v uvodni enoti. Ob vaji se da ponoviti in utrditi oblike, povezane z vprašanjem *kdaj*. Učitelj lahko opozori na nekatere posebnosti (izpad neobstojnega *e*, podaljševanje z *-j*).

ŽELITE, PROSIM?

tema	slovnica
• hrana, pijača in izdelki široke potrošnje • trgovina, tržnica, gostinski lokal • nakupovanje, naročanje	• samostalniki m, ž, s spola v tož. E in M • samostalniki m, ž, s spola v rod. E in M • glagol v E in M
Učbenik: 5. enota str. 61–70, slovnične vaje str. 118–120, prepis avdioposnetkov str. 140–141, rešitve vaj str. 147 Priročnik: gradivo za fotokopiranje str. 63–67	

Cilji enote

V 5. enoti so obravnavane situacije v gostinskem lokalu, v trgovini s prehrano in na tržnici. Študenti spoznajo pogosto rabljene sporazumevalne vzorce v teh situacijah.

Ponovitev sporazumevalnih vzorcev

Prva stran enote (str. 61)

Študenti ob slikah ugotavljajo, kje se situacije dogajajo (v restavraciji, na tržnici, v trgovini), nato pa lahko s pomočjo učitelja za vsako situacijo povejo ali napišejo besede in vzorce, ki jih že poznajo, npr.:

Dober tek., Na zdravje., A bi pivo?, Izvolite solato. (15. vaja v 2. enoti)

A lahko nekaj vprašam?, Kje je trgovina?, A veste, kje je WC? (17. vaja v 3. enoti)

A greva na sok?, A si za eno pivo?, A si za eno pijačo? (22. vaja v 4. enoti)

vhod, izhod, zaprto, odprto, povleci, potisni (18. vaja v 3. enoti)

Učitelj spodbudi študente, da tudi v svojem jeziku predlagajo besede in vzorce, ki bi jih radi znali povedati v slovenščini, in jih zapisujejo v določene skupine, npr. sadje, zelenjava, pijače, naročanje, kupovanje, plačevanje itn. Posamezne besede lahko učitelj sproti razširi v besedne zveze, npr.:

kava s smetano/z mlekom

točeno pivo, pivo v steklenici

kava brez mleka/sladkorja

belo vino, rdeče vino

Poimenovanja izdelkov

Predlagamo, da učitelj te zveze ponudi zgolj kot vzorce in ne razlaga posameznih slovničnih oblik. Nekatere besede, predvsem za poimenovanja izdelkov, ki jih kupimo v trgovini, bodo študenti potrebovali v 1. vaji, zato jih lahko učitelj tudi sam predlaga:

sir, salama, jajca, meso, solata, krompir, paradižnik, čebula, korenje, žemlja,

kruh, špageti/testenine, breskve, jabolka, mleko, sadni jogurt, navadni jogurt,

mineralna/navadna voda, vino, pivo v steklenici, sok, čokolada, piškoti,

pralni prašek, milo, šampon, zobna pasta, toaletni papir

Slovnične posebnosti

Učitelj naj v tej enoti po potrebi in ob konkretnih primerih opozori na morebitne posebnosti, npr. kategorijo živosti (*piščanec* – *piščanca*, *puran* – *purana*), podaljševanje besed (*kivi* – *kivija*, *brokoli* – *brokolija*, *krompir* – *krompirja*, *sladkor* – *sladkorja*), izpad neobstojnega *e* (npr. v besedah *hlebec*, *piščanec*, *popper*, *prašek*, *robček*, *jajčevac*, *česen*) in na netipične končnice samostalnikov ženskega spola (*breskev*) in moškega spola (*kivi*, *brokoli*).

V enoti so vaje razdeljene tako, da se prvih osem vaj nanaša na situacije v trgovini in na tržnici, 9., 10. in 11. vaja pa na situacije v gostinskem lokalu.

1. vaja

Študenti naj poimenujejo izdelke na slikah. Nekatera poimenovanja lahko najdejo med Besedami na str. 62. Učitelj lahko vnaprej pripravi poimenovanja izdelkov na slikah na listkih, študenti pa jih povežejo z ustreznimi fotografijami.

Učitelj seznani študente z vzorcem *Koliko stane/-jo _____?*, vendar zgolj kot vprašanje, ki ga študenti zastavljajo v realni situaciji. Predvidevamo namreč, da se študenti na tej stopnji ne bodo znašli v situaciji, da bi morali na vprašanje *Koliko stane/-jo _____?* odgovarjati, pač pa zgolj razumeti odgovor, tj. ceno, ki jo slišijo v trgovini ali restavraciji. Predlagamo, da učitelj preveri razumevanje poimenovanj izdelkov na sliki z vprašanjem npr. *Kaj stane 849 tolarjev?*, študenti pa odgovorijo npr. *Sir*. Na ta način se ponovi tudi razumevanje števil.

Koliko stane

2. vaja

Vaja je namenjena preverjanju razumevanja govorjenega besedila, ki se ne pojavi v vaji. Študenti poslušajo besedilo, ki ga pripoveduje Barbara, in označijo tisto, kar bo kupila. Besedilo je nekoliko bolj pogovorno (Barbara namreč stoji pred hladilnikom in razmišlja, kaj mora kupiti na tržnici in v trgovini) in ima zahtevnejše besedišče, vendar je smisel vaje v tem, da študenti slišijo/razumejo samo določene informacije.

Prepis avdioposnetka

Hm. Ne vem, kaj naj kuham. Nič nimam doma. Šla bom na tržnico. Rabim krompir, seveda krompir, dve kili krompirja bom kupila. Pa paradižnik in papriko. Paradižnik je zdaj res dober, paprika pa je zdrava – zelena paprika ima veliko C-vitamina. Pa korenje in peteršilj – ja, za juho bom vzela peteršilj in korenje. Kaj pa sadje? Breskve bom – so zelo sladke – dve kili breskev torej in kilo marelic. Marelice imam zelo rada. Pa banane za sadno solato. Res je, banane morajo biti v sadni solati. Tudi v trgovino bom šla. Kupila bom liter mleka, eno mleko torej in malo sira – 20 dek sira bo v redu. Pa špageti, seveda, tudi špagetov ni več.

3. vaja

Študenti glede na poslušano besedilo 2. vaje povejo, kaj bo Barbara kupila na tržnici in v trgovini. Učitelj razloži rabo in oblike samostalnikov v tožilniku ednine in množine – na tablo npr. napiše poved *Barbara bo kupila _____*, in jo dopolni z ustreznimi oblikami besed, s katerimi se poimenuje izdelke.

Tožilnik E in M

Preglednica (str. 64) pod vajo opozarja na samostalniške končnice v imenovalniku in tožilniku ednine in množine.

4. vaja

Študenti oblikujejo svoj nakupovalni listek – povejo in napišejo, kaj potrebujejo. Uporabijo tožilniško obliko v ustreznem številu. Učitelj lahko vajo olajša z izborom izdelkov, katerih poimenovanja (lahko tudi skupaj s fotografijami) so zbrana na listkih – študenti morajo samo izbrati ustrezno obliko. Za začetek lahko učitelj ponudi tudi ustrezne oblike besed v tožilniku (študenti pa morajo kasneje ugotoviti, kakšna je slovarska oblika besede).

Nakupovalni listek

Za utrjevanje oblik samostalnika v tožilniku sta dve vaji, in sicer **vaja 1 (str. 118)** in **vaja 2 (str. 118) v slovnichnem dodatku**, vendar vsebujeta precej raznoliko besedišče iz več vaj 5. enote, zato predlagamo, da študenti delajo ti dve vaji ob koncu obravnave enote.

5. in 6. vaja**Anketa**

Pri 5. vaji študenti naredijo anketo (v razredu ali z drugimi ljudmi) in z vprašanjem npr. *A imate radi sadje?*, *A imaš rad zelenjavo?* poizvedujejo, kdo ima rad sadje, zelenjavo, mleko in meso. Po modelu z znakoma + in – izpolnijo tabelo.

Tožilnik : roditelj

V 6. vaji poročajo o rezultatih ankete, tako da npr. učitelj zastavlja vprašanja, študenti pa odgovarjajo z imeni posameznikov, ki imajo radi ali pa ne marajo določene hrane. Učitelj pri tej vaji opozori, da vprašanje *Kdo ima rad _____?* zahteva samostalnik v tožilniški obliki in *Kdo ne mara _____?* samostalnik v roditeljski obliki.

Dodatna dejavnost

Učitelj lahko vajo razširi tako, da sprašuje, katero vrsto zelenjave oz. sadja imajo radi posamezniki, npr. *Kdo ima rad kivi?*, *Kdo ima rad česen?*, oz. katere vrste zelenjave ali sadja ne marajo, npr. *Kdo ne mara brokolija?*, *Kdo ne mara fig?*.

7. vaja

Študenti povejo (lahko tudi napišejo), kaj imajo radi in česa ne marajo, pri čemer uporabijo ustrezno obliko. Učitelj razloži razliko med rabo roditeljske in tožilniške oblike v ednini in množini. Učitelj lahko izpostavi nekaj pravil v zvezi z rabo števnih in neštevnih samostalnikov za poimenovanje sadja in zelenjave oz. to, da zelenjavo ponavadi kupujemo v ednini (razen *bučk*, *kumar*, *jajčevcev*, *oliv* in *gob* – kadar jih seveda ne štejemo po kosih: *Eno bučko in en jajčevac, prosim.*) in sadje ponavadi v množini (razen *kivija*, *kakija*, *melone*, *lubenice*, *ananasa*, *ribeza* in *tistega*, kar ni števno, npr. *grozdja*).

Preglednica (str. 65) opozarja na tožilniške in roditeljske končnice v ednini in množini. Učitelj študente spomni, da poznajo tožilniške oblike že iz 3. enote, kjer so (omejeno) spoznali tudi pridevniške končnice.

Za utrjevanje oblik samostalnika v roditeljski obliki je **vaja 3 (str. 119) v slovničnem dodatku**, vendar vsebuje precej raznoliko besedišče iz več vaj 5. enote, zato predlagamo, da študenti delajo vajo ob koncu obravnave enote.

8. vaja**Izražanje količine**

Ta vaja je namenjena poslušanju in branju kratkih dialogov med prodajalko in kupcem v trgovini ali na tržnici. Študenti predvsem opazujejo, kaj v slovenščini rečejo prodajalci, in primerjajo s svojim jezikom. V dialogih se pojavlja tudi nekaj oblik za izražanje količin v roditeljski obliki, npr. *Rad bi kilo jabolk.*, *Rad bi pol hlebca belega.*, *A lahko dobim glavo solate?*, *A lahko dobim četrto kilo sira?*, *Rad bi 10 dek salame.*, *400 tolarjev kilogram.* Predlagamo, da učitelj po lastni presoji in glede na čas razlaga to le v zahtevnejših skupinah, sicer naj ponudi zgolj kot vzorec.

Merske enote

Učitelj naj bo posebej pozoren na razlago besed *deci*, *liter*, *kila*, *deka*, *gram*, ker se v tujni lahko uporabljajo drugačne enote.

Študentom lahko učitelj to vajo ponudi v obliki razrezanih replik dialogov ali pa odprtih dialogov: namesto navedenih izdelkov naj bodo v dialogih prazna mesta, ki jih morajo študenti zapolniti z izdelki s fotografij ali njihovimi poimenovanji (z listkov) – v ustrezni obliki.

9. vaja**V gostinskem lokalu**

Vaja uvaja sklop vaj, ki se nanašajo na situacije v gostinskem lokalu, in je namenjena opazovanju izjav, ki jih izreče bodisi natakar bodisi gost/gostja. Študenti povežejo izjave z ustrezno osebo na sliki.

Razširitev besedišča

Učitelj lahko vajo razširi še na druge izjave, npr. *A lahko dobim pepelnik?*, *Plačamo, prosim.*, *Mizo za dva.* itn., ter študente spodbudi, da v svojem jeziku predlagajo vzorce, ki bi jih radi razumeli ali znali vprašati oz. povedati v gostinskem lokalu.

10. vaja

Študenti smiselno in slovnično ustrezno povežejo samostalnice in pridevnike. Učitelj pred vajo poskrbi, da študenti razumejo besede, predvsem pridevnike, in razloži razliko med npr. *sladek* in *presladek*.

Utrjevanju je namenjena **vaja 4 (str. 120) v slovničnem dodatku**.

11. vaja

Vaja vsebuje krajše dialoge oz. dele dialogov med natakarjem in gostom v gostinskem lokalu. Vajo je možno izvajati na različne načine:

- a) študenti lahko najprej dialoge samo poslušajo, nato jih urejajo v ustrezno zaporedje;
- b) študenti lahko najprej uredijo vrstni red, nato ob poslušanju preverijo pravilni vrstni red replik v posameznih dialogih in potem preverjajo pomen ter berejo;
- c) učitelj lahko vnaprej pripravi razrezane replike posameznih dialogov, študenti pa jih individualno ali v parih urejajo v smiselna zaporedja.

Učitelj naj opozori, da v 5. dialogu nastopajo tri osebe (natakar in dva gosta).

Preglednici (str. 68) opozarjata na glagolske oblike v ednini in množini, ki se pojavljajo v dialogih v 11. vaji. (Oblike za dvojino so predstavljene v 6. enoti.)

Glagol v množini se dodatno utrdi z reševanjem **vaje 5 (str. 120) v slovničnem dodatku**.

Po 11. vaji lahko študenti odigrajo različne situacije v restavraciji in uporabijo doslej usvojeno znanje, tj. besedišče in ustrezne vzorce, ki so jih spoznali v dosedanjih vajah. Predlagamo, da vlogo natakarja prevzame učitelj, vloge gostov pa študenti, saj predvidevamo, da se študenti na tej stopnji jezikovnega znanja sami ne bodo znašli v vlogi natakarja in da je torej za njih pomembno, da vzorce (ki jih govori natakar) predvsem razumejo.

Tudi na tem mestu je mogoče reševati slovnične vaje za utrjevanje tožilniške in roditeljske oblike, in sicer so temu namenjene **vaja 1 (str. 118), vaja 2 (str. 118) in vaja 3 (str. 119) v slovničnem dodatku**, saj naj bi študenti do tu že usvojili besedišče, zajeto v vajah. Vaja 3, v kateri se vstavlja roditeljska oblika, vsebuje dve rabi roditeljskega: predmet v zanikanem stavku in izražanje količine.

12. vaja

Študenti si ogledajo napise, ki se pojavljajo v gostinskih lokalih in trgovinah. Učitelj jih spodbudi k prepoznavanju/razbiranju njihovega pomena.

Za domačo nalogo lahko učitelj predlaga, da študenti poiščejo podobne napise v okolju (iz lokala ali trgovine), ki bi jih želeli razumeti.

Črke in glasovi**13. vaja**

Vadi se naglasno mesto in izgovor dolgega ozkega *e* in dolgega ozkega *o*.

14. vaja

Študenti v križanko vpišejo črke/besede za poimenovanja posameznih izdelkov – kot ponovitve besedišča iz 1. vaje.

Utrjevanje
sporazumevalnih
vzorcev

Igra vlog

Napisi v okolju

KAM GRESTE V NEDELJO?

tema	slovnica
• promet • turizem • vreme	• samostalniki m, ž, s spola v or. E • izražanje vzroka • poročani govor (da, ali) • glagol v D • samostalniki m, ž, s spola v tož. in mest. E (Kam?, Kje?)

Učbenik: 6. enota str. 71–82, slovnice vaje str. 121–124,
 prepis avdioposnetkov str. 141–143, rešitve vaj str. 148
Priročnik: gradivo za fotokopiranje str. 67–68

Cilji enote

V tej enoti študent spozna Slovenijo in nekaj njenih znamenitosti. Ponujeni vzorci so namenjeni najdenju v prostoru in situacijah, povezanih s potovanji in turizmom.

Prevozna sredstva

Prva stran enote (str. 71)

Študenti s pomočjo učitelja poimenujejo prevozna sredstva – odgovarjajo na vprašanja: *Kaj je to?, S čim se vozite?, S čim se radi vozite?* Na željo študentov se lahko besedišče razširi še na *motor, trajekt, čoln, metro* (opozori se na moški spol besed *metro* in *taksi*) itn.

Besedišče v zvezi s prevozom, potovanji, izleti

1. vaja

Vaja je namenjena pridobivanju ustreznega besedišča v zvezi s prevozom, potovanji, izleti. Študenti lahko asociacije ob besedi *izlet* posredujejo tudi v svojem jeziku, učitelj pa poskrbi za prevod v slovenščino. Učitelj naj usmeri predvsem v usvajanje besedišča, ki ga bodo študenti potrebovali v 6. enoti.

2. vaja

Na posnetku naj bi študenti zgolj prepoznali prevozno sredstvo, ki ga uporabljajo osebe v dialogih. Dialoge lahko bodisi najprej preberejo ali pa jih ob branju tudi že poslušajo.

3. vaja

Ob utrjevanju poimenovanj za prevozna sredstva, ki so jih spoznali na prvi strani te enote, študenti sistematično spoznajo tudi obliko za orodnik ednine.

Preglednica (str. 73) pojasnjuje oblike za samostalnik v orodniku ednine.

Te oblike se lahko utrdijo in ponovijo ob reševanju **vaje 1 (str. 121)** in **vaje 2 (str. 122)** v **slovnichnem dodatku**.

Prislovi načina

4. vaja

Učitelj razloži besede, ki so na barvni podlagi: *udobno, neudobno, poceni, drago, hitro, zanimivo, dolgočasno* – lahko s prevodom, lahko s pomočjo slikovnega gradiva; študente spodbudi, da iz prislovov izpeljane pridevnike uporabijo v besednih zvezah ali v povedih skupaj z narisanimi prevoznimi sredstvi: npr. *Letalo je hitro., Avtobus je neudoben.* Učitelj sprašuje študente, ali se radi vozijo s posameznimi prevoznimi sredstvi in zakaj. Spodbudi pogovor v dvojicah.

Izražanje vzroka

Preglednica (str. 74) pojasnjuje, kako se v slovenščini lahko preprosto izrazi vzrok oz. poda utemeljitev.

5. vaja

Z vajo se preverja receptivna zmožnost – študenti med (večkratnim) poslušanjem besedila, ki ni zapisano v vaji, poskušajo razumeti in zapisati čase odhodov in prihodov vlakov, kot bi jih slišali na železniški postaji. Ob tem se ponovi tudi izražanje ure (sicer obravnavano v 4. enoti).

Prepis avdioposnetka

Odhodi vlakov v smeri Ljubljana–Koper: 6:20, 10:30, 17:15; prihodi vlakov iz

Ljubljane v Koper: 9:20, 13:30, 20:15.

Odhodi vlakov v smeri Ljubljana–Maribor: 8:10, 12:40, 18:25; prihodi vlakov iz

Ljubljane v Maribor: 10:40, 15:10, 20:55.

Odhodi vlakov v smeri Novo mesto–Ljubljana: 7:00, 11:50, 14:10; prihodi vlakov

iz Novega mesta v Ljubljano: 9:30, 14:20, 16:40.

Odhod vlaka v smeri Nova Gorica–Ljubljana ob 15:00; prihod vlaka iz Nove

Gorice v Ljubljano ob 19:30.

6. vaja

Uvodoma lahko učitelj spodbudi študente, da individualno, v parih ali skupinah poskusijo v slovenščini (ali v svojih jezikih) predvideti, kaj vse bi vprašali (katere informacije bi potrebovali in bi jih zanimalo) na železniški ali avtobusni postaji. Vsa možna vprašanja lahko skupaj zapišejo na tablo, npr.:

Informacije

Kdaj gre vlak za _____?

A moram kje prestopiti?

Kdaj pride vlak iz _____?

Kje moram prestopiti?

Koliko stane karta do _____?

Kdaj je odhod?

A lahko rezerviram karto za _____?

Kdaj je prihod?

A ima vlak zamudo?

S katerega perona gre avtobus?

Nato lahko preberejo posamezne dialoge in poskusijo predvideti/vstaviti manjkajoče besede – nekatere (npr. podatek o času odhoda in številki perona) se da vstaviti zgolj ob poslušanju. Nato ob poslušanju (lahko večkratnem) dopolnijo manjkajoče podatke.

Prepis avdioposnetka

Na železniški postaji

A: Dober dan. Prosim?

B: Kdaj gre vlak za Metliko?

A: Prvi gre ob osmih zjutraj, naslednji pa ob pol dvanajstih.

B: A moram kje prestopiti?

A: Ne.

Na avtobusni postaji

A: Koliko stane karta do Pirana?

B: 4.300 tolarjev.

A: Eno karto, prosim. S katerega perona pa gre avtobus?

B: S perona pet.

Kot ponovitev/utrjevanje te vaje je možno dialoge uprizoriti, pri čemer učitelj prevzame vlogo zaposlenega na železniški ali avtobusni postaji, študenti pa vlogo strank. Učitelj spodbudi študente, da postavljajo vprašanja.

Igra vlog

Nove besede	7. in 8. vaja Namen 7. vaje je usvojiti besedišče za naslednjo vajo. Besede lahko učitelj zapiše na posamezne listke, ki jih razdeli med študente. Študentom da navodilo, da jih morajo prevesti (lahko s pomočjo dvojezičnega slovarja) in uporabiti v povedi (postaviti v ustrezen kontekst). Pri 8. vaji da učitelj študentom možnost, da si natančno ogledajo besedilo te vaje in ga poskušajo najprej razumeti – študenti naj učitelja sprašujejo po besedah, ki jih ne razumejo. Ko učitelj preveri razumevanje, da navodilo, da študenti (lahko ob poslušanju) povežejo izjave (na levi) s kraji, kjer naj bi bile izrečene (na desni).
Utrjevanje besedišča	Učitelj lahko npr. pri naslednjem srečanju s študenti vsebino te vaje utrjuje tako, da ponudi vzorce iz leve kolone z luknjami – manjkajo naj besede in besedne zveze, ki se pojavijo v 7. vaji. Po potrebi lahko na posebnih listkih ponudi tudi te besede, študenti pa jih morajo vstaviti v ustrezen kontekst.
	9. vaja Vaja vsebuje krajše dialoge oz. dele pogovorov, ki se odvijajo v hotelski recepciji. Učitelj pred vajo predstavi novo besedišče (npr. <i>enoposteljna soba</i>, <i>dvoposteljna soba</i> itn.) – študenti nato ob branju poskušajo dialoge urediti, ob poslušanju pa preverijo svoje rešitve.
	10. in 11. vaja Vaji sta vezani na situacijo v turistični agenciji. Pred tema vajama lahko ponovimo 1. vajo (str. 73), da pridobimo oz. ponovimo besedišče v zvezi z izleti in potovanji. Nato se poslušata dialog v 10. vaji in po poslušanju odgovori na vprašanja v 11. vaji. Ob ponovnem poslušanju lahko učitelj študente usmeri k lovljenju informacij o lokacijah, omenjenih v dialogu. Na kraje in pokrajine iz dialoga je vezana tudi 13. vaja (str. 77).
Igra vlog	Študenti si nato lahko razdelijo vloge in dialog preberejo/odigrajo. V parih poskušajo narediti nove dialoge: z novimi podatki, novimi kraji – odvisno od ambicioznosti in zanimanja, lahko nove/druge podatke priskrbi tudi učitelj – študenti jih morajo samo ustrezno uporabiti. Študenti odigrajo nove dialoge.
Poročani govor	12. vaja Ob tej vaji, ki je namenjena poslušanju, branju in opazovanju, učitelj opozori na rabo poročanega govora v slovenščini. Pri tem je nakazana raba različnih glagolov, ki uvajajo poročani govor: <i>vprašati</i>, <i>odgovoriti</i>, <i>reči</i>, <i>povedati</i>; izpostavljena sta veznika <i>ali</i> in <i>da</i>. Učitelj opozori, da v slovenščini sosledice časov ne poznamo. Učitelj študente spodbudi, da tudi svoje dialoge preoblikujejo v poročani govor.
	Preglednica (str. 77) prikazuje vzorce poročanega govora iz vprašalnih in trdilnih povedi.
Slovenske pokrajine	13. vaja Ta vaja se lahko izvaja po branju dialoga v 10. vaji. Namen vaje je, da se študenti seznani s slovenskimi kraji in pokrajinami. Učitelj lahko predstavi rabo predlogov pri posameznih poimenovanjih slovenskih pokrajin in njihovo pridevniško obliko pri sklanjanju (npr. <i>Grem na Primorsko. Bil sem na Primorskem. Moja prijateljica je iz Primorske.</i>)
Program izleta	14. in 15. vaja Vaji sta primerni za samostojno delo – učitelj zgolj preveri razumevanje. Študenti si v 14. vaji ogledajo program izleta, o katerem je tekel pogovor v turistični agenciji v 10. vaji. Učitelj lahko študentom zastavlja vprašanja, npr.:

Kdaj je bil odhod iz Ljubljane?
 Kdaj so bili v Postojnski jami?
 Kdaj so šli na Sečoveljske soline?
 Kdaj so jedli kosilo na turistični kmetiji?
 Kdaj so šli na ogled Pirana?
 Kdaj so se kopali v Piranu?
 Kdaj je bil odhod iz Pirana?
 Kdaj je bil prihod/so prišli v Ljubljano?

Študenti odgovarjajo z urami. Nato po navodilu rešijo 15. vajo. Učitelj lahko priskrbi podobne programe izletov, naloga študentov pa je, da podatke poskušajo ubesediti po zgledu iz 15. vaje.

Preglednica (str. 78) pod vajo opozarja na eno od rab rodilnika – kot desnega neujemalnega prilastka. Pri tem ni predvideno, da bi se učitelj podrobneje poglobljal v obravnavo le-tega.

16. vaja

Vaja je primerna za samostojno delo – ob branju in poslušanju poskušajo študenti v besedilu poiskati besedne meje, velike začetnice in ločila. Na tem mestu lahko učitelj študentom posreduje nekaj osnovnih pravil slovenskega pravopisa. Predlagamo, da študenti besedilo prepišejo in so pri tem pozorni tudi na stavčne meje.

Osnove pravopisa

Besedilo je lahko izhodišče za obravnavo dvojine, saj razglednico pišeta Roberto in Barbara.

Dvojina

Sedanjiske in pretekliške oblike glagolov v dvojini so predstavljene v **prvi preglednici (str. 79)** pod vajo. Učitelj lahko ob tem študente spomni na samostalniške oblike za dvojino, ki so jih spoznali v 3. enoti, str. 43.

Obravnava slovnice se lahko poveže z reševanjem **vaje 7 (str. 124)** in **vaje 8 (str. 124)** v **slovničnem dodatku**.

17. vaja

Vaja je namenjena ponovitvi izražanja prostora in smeri, s čimer so se študenti informativno srečali že v 4. enoti (zadnja preglednica na str. 50). Učitelj naj ob vaji opozori na razlikovanje med (*biti*) *na morju* in (*kopati se*) *v morju*.

V **drugi preglednici (str. 79)** so primerjalno prikazane oblike za izražanje smeri v tožilniku in prostora v mestniku ednine za vse tri spole.

Smer in prostor

Reševanje te vaje se lahko poveže z reševanjem **vaje 3 (str. 122)**, **vaje 4 (str. 122)**, **vaje 5 (str. 123)**, **vaje 6 (str. 123)** in **vaje 9 (str. 124)** v **slovničnem dodatku**.

18. vaja

Pred reševanjem te vaje, ki je primerna za samostojno delo, mora učitelj študente oskrbeti z ustreznimi vzorci, ki jih potrebujejo za pisanje razglednice. Vajo lahko učitelj tudi olajša/konkretizira tako, da da študentom natančna navodila komu, od kod, kdaj pišejo, kaj omenijo v besedilu itn.

Pisanje razglednice

19. vaja

Vaja je namenjena opazovanju in razumevanju vremenske karte in pogovoru o vremenu. Učitelj naj ob vaji študente tudi opozori, da uporabljamo v Sloveniji stopinje po

Vreme

Celzijevi lestvici. Glede na želje in interes študentov se lahko predstavi tudi druge načine opisovanja vremena, npr. z glagoli: *Danes dežuje/pada dež*, *Jutri bo snežilo/bo padal sneg*, *Včeraj je pihal močan veter*. itn.

Besedne družine**20. vaja**

Učitelj spodbudi prepoznavanje pomenov besed znotraj besedne družine, na tipične besedotvorne postopke (obrazila, morfeme, ki so nosilci določenih pomenov). Spodbudi tudi uporabo dvojezičnih slovarjev. Študenti lahko posamezne sezname besed razširijo, npr.:

voznik – voznica, taksist – taksistka, receptorka – receptor, potnik – potnica – popotnik – popotnica, turistka – turist – turizem, kolesarka – kolesar

Napisi v okolju**21. vaja**

Učitelj opozori na napise, ki se v zvezi s prometom, prometnimi sredstvi, izleti, potovanji pojavljajo v slovenskem okolju, in spodbudi študente k prepoznavanju/razbiranju njihovega pomena.

Črke in glasovi**22. vaja**

Vadi se izgovor kratkega in dolgega širokega *o*. Učitelj lahko opozori tudi na izgovor končnega *d* pri besedah *prihod, odhod, vhod, izhod*.

Napake pri zapisu in izgovorjavi**23. vaja**

V besedah so zapisane nekatere tipične napake, ki jih pri rabi slovenščine (pri njenem zapisu in izgovoru) delajo tuji govorniki. Na ta način naj bi se uzavestil pravilen zapis/izgovor besed.

A TE KAJ BOLI?

tema	slovnica
• telo • zdravje • počutje	• naslonska oblika os. zaimka v daj. in tož. E • velelnik • poročani govor (naj) • samostalniki v m, ž spola v daj. in mest. E (Kam?, Kje?)
Učbenik: 7. enota str. 83–92, slovnične vaje str. 125–126, prepis avdioposnetkov str. 143, rešitve vaj str. 148 Priročnik: gradivo za fotokopiranje str. 68–70	

Enota je namenjena seznanitvi s poimenovanji delov telesa ter osnovnimi vzorci, s katerimi izražamo fizična in psihična stanja ter počutje. V nadaljevanju enote študent spozna tudi različne situacije in vzorce, ki so povezani z obiskovanjem zdravstvenih institucij.

Cilji enote

Prva stran enote (str. 83)

Na prvi strani je poimenovanih 12 delov človekovega telesa, res zgolj osnovnih; možno je, da bodo študenti zahtevali več poimenovanj, ki naj jih učitelj ustrezno predstavi.

Poimenovanje delov telesa

Učitelj lahko pripravi besede (poimenovanja za dele človeškega telesa, ki so na prvi strani), na posameznih, dovolj velikih listkih. Študenti izberejo nekoga v skupini (ali se na tablo nariše oz. nalepi model človeškega telesa) in ga oblepijo z listki. Učitelj lahko pripravi tudi listke v dveh skupinah, študente razdeli v dve skupini in organizira tekmovalno – katera skupina bo prej našla vse poimenovane dele človeškega telesa in katera jih bo več pravilno ugotovila.

Študenti naj nato poimenujejo dele telesa, učitelj pa jim pomaga oz. jih ustrezno popravlja: *To je _____, To so _____.*

Navedene besede naj študenti poskušajo uvrstiti v ustrezne kategorije: ednina, množina; moški, ženski, srednji spol – učitelj jih pri tem opozarja na končnice. Opozori naj na rabo množine za dele človeškega telesa, ki se pojavljajo v paru. V zahtevnejših skupinah lahko predstavi edninske oblike za tiste dele človeškega telesa, ki imajo posebne množinske oblike: *oko – oči, uho – ušesa, zob – zobje, las – lasje*.

1. vaja

Študenti si lahko sami ogledajo ilustracije in preberejo izjave k njim – ugibajo oz. poskušajo razumeti pomen. O njem lahko sprašujejo sošolce ali učitelja.

Izražanje počutja

Druga možnost je, da učitelj pripravi posebej ilustracije (gl. gradivo za fotokopiranje) in posebej izjave v oblakih, študenti pa jih ustrezno povezujejo. Vaja se lahko izvaja v skupini, pri čemer vsak študent izbere vsaj eno izjavo, ki jo razume, in jo ustrezno poveže z ilustracijo. Na koncu naj bi ostale samo izjave, ki jih ne razume nihče. Študenti, ki posamezne izjave ne razumejo, vprašajo druge ali učitelja po pomenu (*Kaj pomeni _____?*).

Izjave o počutju lahko v nadaljevanju uredimo glede na to, kdo jih izreče (moški ali ženska) in dodamo obliko za nasprotni spol. Učitelj opozori na izpad neobstojnega *e* pri *žalostna, jezna, žejna* in *lačna*.

Izjave se lahko uredi glede na slovnično zgradbo:

- a) take, pri katerih stanje opišemo z glagolom *biti* in deležnikom stanja: *prehlajen/a sem, utrujen/a sem, zaspan/a sem, žalosten/a sem, žejen/a sem, jezen/a sem, vesel/a sem, lačen/a sem* (učitelj opozori na izpad neobstojnega *e*);
- b) take, pri katerih se uporabi osebni zaimek v dajalniku (ne razlaga se strukture – bolj se opozarja na razliko v obliki *mi/me*): *vroče mi je, slabo mi je, dolgčas mi je*;
- c) take, pri katerih se uporabi osebni zaimek v tožilniku: *zob me boli, glava me boli, zebe me*;
- č) ostale: *slabo se počutim, vročino imam* itn.

Med izjavami o počutju poiščemo take z nasprotnim pomenom, npr. *Vroče mi je. – Zebe me.*

Pantomima

Učitelj prepíše posamezne izjave na listke, študenti pa ugibajo, kdo jih lahko izreče: moški, ženska, otrok, kdorkoli. Listke lahko nato razdeli med študente, ti pa morajo s pantomimo nakazati stanje/počutje na listku – ostali ugibajo.

Novi vzorci

Učitelj spodbudi študente, da predlagajo še tiste vzorce, ki bi jih radi znali povedati v slovenščini, lahko pa jih predlaga tudi sam, saj se v 2. vaji pojavi nekaj novih vzorcev, in sicer: *Gripo imam., Alergijo imam., Bolan sem.* Učitelj lahko doda še npr. *Mačka imam.*

Preglednica (str. 85) opozarja na razlikovanje naslonskih oblik osebnega zaimka (*mi* in *me*) v dajalniku in tožilniku. Učitelj naj jih ponudi zgolj v obravnavanih vzorcih, opozori pa lahko tudi na tiste, ki jih študenti poznajo že od prej (npr. *Ime mi je _____, Všeč mi je _____*).

Utrjevanju rabe osebnih zaimkov v dajalniku in tožilniku je namenjena **vaja 1 (str. 125) v slovničnem dodatku**.

2. vaja

Na začetku naj učitelj preveri razumevanje besed na posameznih barvnih podlagah – po potrebi doda tudi nove. Predstavi tudi možne odgovore, lahko se doda tudi nove, npr.: *Mogoče., Malo., Zelo.* Študenti v parih vadijo dialoge.

3. vaja

Študenti lahko ob poslušanju dopolnijo dialoge, po poslušanju pa predlagajo še alternativne dopolnitve dialogov.

Prepis avdioposnetka

1. dialog

A: Glava me boli.

B: A bi aspirin?

A: Ja, prosim.

2. dialog

A: Kako si?

B: Še kar. Malo sem utrujena.

A: Pojdi spat.

3. dialog

A: Zebe me.

B: Na, pullover.

4. dialog

A: Žejen sem.

B: Pij vodo.

5. dialog

A: Slabo mi je.

B: Pojdi ven.

6. dialog

A: Zob me boli.

B: A si bil pri zobozdravniku?

Učitelj opozori na velelniški obliki glagolov *iti* in *piti*, ki se pojavita v 2., 4. in 5. dialogu, ter na obliko *Na*, ki nadomešča formalnejšo velelniško obliko *Izvoli*; obe sicer študenti že poznajo iz 3. enote.

4. vaja

Najprej naj študenti preberejo vse situacije, zapisane v levem stolpcu, učitelj pa preveri razumevanje. Nato preberejo še desno kolono; preveri se razumevanje. Posamezne izjave (nasvete) si nato lahko študenti ogledajo z učiteljem v smislu analize: poiščejo glagol v izjavi, skušajo določiti njegov nedoločnik in prvo osebo; iz tega se nato izpelje oblika za velelnik. Študenti poskušajo po smislu dopolniti posamezne izjave. Svoje rešitve preverijo ob poslušanju.

Velelnik

Prva preglednica (str. 87) pod vajo opozarja na oblike velelnika za drugo osebo ednine in množine pri izbranih glagolih, ki so uporabljeni v vaji.

Raba velelnika omenjenih glagolov se lahko utrdi z **vajo 2 (str. 125) v slovničnem dodatku**.

V **drugi preglednici (str. 87)** ob isti vaji so predstavljene oblike za dajalnik in mestnik moškega in ženskega spola v ednini ob vprašalnicah *kam* in *kje*.

V zahtevnejših skupinah lahko učitelj naredi naslednjo primerjavo, pri čemer opozori na rabo predlogov in sklonov pri izražanju smeri in prostora:

Smer in prostor

osebe/živo *Kam?* – *K zdravniku. K prijateljici.* (daj.)
 Kje? – *Pri zdravniku. Pri prijateljici.* (mest.)

neživo *Kam?* – *Na koncert. V šolo. V mesto.* (tož.)
 Kje? – *Na koncertu. V šoli. V mestu.* (mest.)

Utrjevanju oblik dajalnika je namenjena **vaja 3 (str. 126) v slovničnem dodatku**. Pred reševanjem je treba preveriti razumevanje besedišča, ki je zahtevnejše. Učitelj naj bo pozoren na to, da se v vaji pojavi več različnih rab dajalnika (za predlogom *k*, za glagolom *telefonirati* itn.).

Utrjevanju rabe predlogov *k* in *pri* je namenjena **vaja 4 (str. 126) v slovničnem dodatku**.

5. vaja

Vaja spodbuja študente, da samostojno ali v parih ponovijo izjave o počutju, ki so jih spoznali ob prvi vaji, in kreativno uporabijo nasvete, ki so jih spoznali v tretji in četrti vaji. Dialoge naj nato odigrajo v paru.

Igra vlog

6. vaja

Pred reševanjem te vaje je smiselno ponoviti poročani govor kot transformacijo povednega naklona, ki je bil predstavljen v 12. vaji 6. enote. V tej enoti je poročani govor predstavljen kot transformacija velelnega naklona, izpostavljen je veznik *naj*. Za ponovitev lahko učitelj pripravi listke, na katerih so izpisani različni izreki, npr. *Vročino imam.*, *Prehlajena sem.*, *Lepo vreme je.*, *Koliko je ura?*, *Grem na izlet.*, *A imaš časopis?* (učitelj poskrbi, da vsi študenti razumejo vse izreke). Učitelj nato študente spodbudi, da spremenijo te izreke v poročani govor ob uporabi ustreznih glagolov: *rekel/a je*, *odgovoril/a je*, *povedal/a je*, *vprašal/a je* itn. Opozori tudi na ustrezne veznike, ki sledijo posameznim glagolom. Nato se reši 6. vaja.

Poročani govor

Preglednica (str. 89) ponazarja na pretvorbo velelnih povedi v poročani govor.

7. vaja

Ta vaja prinaša bolj kompleksne dialoge, ki se vsebinsko navezujejo na tematiko te enote. Namenjeni so zgolj branju, opazovanju, razumevanju itn. Učitelj naj že vnaprej pripravi razlago besed/vzorcev, za katere predvideva, da jih študenti ne razumejo, npr.:

ulica, lekarna, blizu, daleč, naravnost, semafor

želodec, zdravstveni dom, ordinacija

A mi lahko pomagate?

Še kaj drugega?

Rad bi se naročil.

Iz nosa mi teče.

Pomembno je, da se teh dialogov loteva postopno, da se opiše posamezna situacija, morda skupaj s študenti predvidi uporabno besedišče (kaj bi vi rekli v taki situaciji, katere besede bi uporabili itn.). Študenti naj vsako besedilo večkrat preberejo, poslušajo in šele nato v parih odigrajo.

Učitelj lahko replike posameznih dialogov tudi razreže, študenti pa jih poskušajo smiselno sestaviti.

Učitelj naj tudi pove, da vzorec *Rad/a bi se naročil/a.*, ki se pojavi v dialogu *Pri zobozdravniku*, uporabljamo v slovenščini tudi v situacijah, ko vnaprej določimo oz. rezerviramo čas srečanja/obiska, npr. pri frizerju, kozmetičarki, zdravniku specialistu itn.

8. vaja

Igra vlog

Vaja spodbuja študente, da uporabijo nekatere izraze, ki so jih spoznali v prejšnji vaji. Študente spodbudimo, da vajo rešijo v paru in dialoge tudi odigrajo.

9. vaja

Besedne družine

Vaja je namenjena prepoznavanju pomenov besed znotraj besedne družine in opozarja na inferiranje pomena posameznih besed s pomočjo znanih končnic in priponskih obrazil (npr. *-a*, *-ica*). Učitelj naj spodbudi uporabo dvojezičnih slovarjev. Vajo se razširi z uporabo besed v ustreznih kontekstih/povedih.

10. vaja

Napisi v okolju

Vaja je namenjena opazovanju napisov v slovenskem okolju (v zdravstvenem domu in bolnišnici), lahko pa študente spodbudimo, da ob napisih tvorijo dialoge po zgledu iz 7. in 8. vaje. Med napisi se pojavljata tudi besedi *ordinacija* in *ambulanta*, ki ju v vsakdanjem govoru uporabljamo sinonimno.

Črke in glasovi**11. vaja**

Vaja spodbuja študente k opazovanju ustreznega zapisa in izgovora posameznih besed, ki so povezane z izražanjem počutja za ženski spol. Učitelj lahko vajo nadgradi z uporabo teh besed v ustreznih kontekstih.

MI LAHKO POMAGATE, PROSIM?

tema	slovnica
• storitve • javno življenje	• naklonski glagoli in izrazi • naslonska oblika os. zaimka v tož. E
Učbenik: 8. enota str. 93–102, slovnične vaje str. 127–128, prepis avdioposnetkov str. 143–144, rešitve vaj str. 148–149 Priročnik: gradivo za fotokopiranje str. 71	

Cilji enote

V 8. enoti so obravnavane situacije v javnem življenju oz. različne storitve (v banki, v menjalnici, na pošti, pri blagajni kina, pri avtomehaniku, pri frizerju, v trafiki, v trgovini z oblačili, na servisu, na policiji, gasilci). Študenti naj bi se seznanili s sporazumevalnimi vzorci, ki se v teh situacijah pogosto uporabljajo. Ta enota je pravzaprav odprta za nadgradnjo glede na želje in interese študentov, ki naj predlagajo situacije, v katerih se znajdejo v Sloveniji in v katerih bi se radi znali sporazumeti v slovenščini.

Prva stran enote (str. 93)

Študenti si ogledajo situacije na slikah in skušajo ugotoviti, kaj pomenijo napisi ob posameznih ilustracijah in izreki oseb. Izreki ob ilustracijah so taki, da bi jih lahko (v podobnih situacijah kot osebe na sliki) izrekli učeči se – ti so na tej stopnji jezikovnega znanja v slovenščini predvidoma zgolj povpraševalci po storitvah, ne pa tudi njihovi ponudniki.

Učitelj naj opozori na različne predloge, ki se rabijo ob tožilniški in mestniški obliki za različne ustanove (v, na) ob vprašalnicah *Kam?* in *Kje?* ter ob dajalniški in mestniški obliki za osebe ob istih vprašanjih (*k, pri*), ter na podaljševanje pri besedi *frizer – frizerja*. Na ilustracijah z gasilci in policijo se pojavita tudi klicni številki za policijo (113) in Center za obveščanje (gasilci in reševalci, 112).

1. vaja

V vaji so v desni koloni poimenovane ustanove in ljudje, ki so jih študenti spoznali na 1. strani, v levi koloni pa izjave, ki jih izrekajo stranke (torej predvidoma študenti). Dodatno se tu pojavi trgovina in vzorci, ki so povezani z nakupom oblačil. Študenti povežejo izjave na levi z ustrežno ustanovo na desni, tako da jim pripišejo ustrezne črke.

Situacije v javnem življenju

Vaja se lahko začne tudi s povezovanjem ilustracij (iz gradiva za fotokopiranje) s poimenovanji ustreznih institucij, ki jih učitelj pripravi na posebnih lističih. Ilustracije se lahko povezuje tudi z izjavami, ki jih osebe izrečejo v posamezni ustanovi. Razumevanje posameznih besed in vzorcev se lahko preveri pred vajo, sproti ali po njej.

Učitelj lahko študente spodbudi, da predlagajo še druge vzorce, ki bi jih radi znali povedati v slovenščini, da bi jih uporabili v takšnih ali podobnih situacijah, ali pa sam predlaga nekaj besed in vzorcev, npr. tiste, ki so vezani na nakup oblačil in čevljev. Pri tem naj predstavi številke za velikosti, ki se uporabljajo v Sloveniji, npr. *A imate to majico številka 40?*, *Rada bi pomerila te čevlje številka 38*.

Učitelj lahko naslednjič vsebino te vaje (besede ali vzorce) utrjuje tako, da ponudi izreke iz leve kolone z luknjami – manjkajo lahko glagoli ali samostalniki, pri čemer je seveda besede iz vaje mogoče nadomestiti z novimi. Po potrebi učitelj ponudi tudi te besede.

Preglednica (str. 95) pod vajo opozarja na rabo pogojniške oblike *rad/a bi* z deležnikom na *-l* ali brez njega (najpogosteje v pomenu glagola *imeti*), ki ji sledi direktni objekt.

Utrjevanju te slovnične strukture sta namenjeni **vaja 1 (str. 127)** in **vaja 2 (str. 127) v slovničnem dodatku**. Utrjevanju glagolskih oblik je namenjena **vaja 4 (str. 128)**; učitelj opozori na rabo neosebne oblike (npr. *Kje se lahko dvigne denar?*).

2. vaja

Na levi strani so izjave, ki jih izrečejo ljudje v različnih situacijah, na desni pa po tri različne reakcije nanje. Ena od treh reakcij pomensko ali slovnično ni ustrezna; študenti izberejo, katera. Lahko tudi argumentirajo, zakaj ni ustrezna.

3. vaja

Študenti dopolnijo štiri dialoge glede na slišane pogovore. Za vsak dialog oz. situacijo tudi napišejo, kje se dogaja (drugi dialog se lahko dogaja v menjalnici, banki ali na pošti, zato sta ponujena dva predloga, zadnji pa se predvidoma dogaja na cesti ali ulici).

Prepis avdioposnetka

1. dialog

A: Oprostite, a lahko pomerim ta pulover, prosim?

B: Seveda, izvolite. Tam je garderoba.

2. dialog

A: Dober dan. Želite, prosim?

B: Rad bi zamenjal 150 evrov v tolarje.

A: Koliko evrov ste rekli?

B: 150. Kakšen pa je tečaj?

3. dialog

A: Eno znamko za pismo in dve za razglednico, prosim.

B: Za Slovenijo ali za tujino?

A: Za tujino, za Kanado.

B: Izvolite. Še kaj drugega?

A: Ja, še eno telefonsko kartico.

4. dialog

A: Oprostite, a mogoče veste, kje lahko kupim tuje časopise?

B: Poglejte tam, v trafikih.

A: Najlepša hvala.

4. vaja

Vaja je namenjena delu v parih, pri čemer en študent zastavlja vprašanja in drugi odgovarja (vlogi naj si izmenjujeta). V vsakem dialogu krepko tiskane besede nadomeščata z besedami, besednimi zvezami oz. povedmi, ki so ponujene na barvnih podlagah pod dialogom. Pred izvajanjem vaje je treba preveriti razumevanje besed na barvnih podlagah (tu se pojavijo nove besede *tekma*, *razstava*, *predstava*, *otvoritev*, *prodati*).

Študentom lahko učitelj to vajo ponudi tudi v obliki razrezanih replik dialogov ali pa kot odprte dialoge: prazna mesta v dialogih morajo študenti zapolniti z ustreznimi besedami, besednimi zvezami ali povedmi.

Delo v parih

5. vaja

Vaja je namenjena preverjanju razumevanja govorjenih besedil – dveh dialogov, ki ju študenti poslušajo (in nista napisana v vaji). Po poslušanju izberejo ustrezni odgovor na vprašanje. Vprašanja in možne odgovore se lahko prebere pred poslušanjem ali po njem. Po potrebi učitelj posnetek večkrat predvaja.

Prepis avdioposnetka**Pri blagajni kina**

Blagajničarka: Prosim?

Stranka: Dober dan, rad bi tri karte za "Kruh in mleko" ob devetih.

Blagajničarka: Kje pa želite sedeti?

Stranka: Bolj zadaj.

Blagajničarka: A bo dvajseta vrsta v sredini v redu?

Stranka: Ja, mislim, da ja.

Blagajničarka: Tri karte, skupaj tri tisoč tolarjev.

Stranka: Izvolite.

Blagajničarka: Hvala in nasvidenje.

Stranka: Nasvidenje.

Po telefonu

Blagajničarka: Blagajna Cankarjevega doma. Prosim?

Ana: Dober dan. Rada bi rezervirala tri vstopnice za koncert, ki bo 28. marca.

Blagajničarka: Na katero ime pa?

Ana: Ana Breznik.

Blagajničarka: V redu. Vstopnice morate dvigniti najkasneje do 27. marca.

Blagajna je odprta vsak dan od desetih do štirih.

Ana: Oprostite, koliko pa stane ena?

Blagajničarka: Pet tisoč tolarjev. Plačate lahko tudi s kreditno kartico.

Ana: Hvala lepa in nasvidenje.

Blagajničarka: Nasvidenje.

6. vaja

Študenti preberejo kratki sporočila na prenosnih telefonih in napišejo ustrezni odgovor. Učitelj opozori na glagol *dobiti se* v prvem sporočilu, ki ga v slovenščini uporabljamo za dogovarjanje o kraju in času (ponavadi neformalnega) srečanja, in na *h*, ki ga zapisujemo za polnimi urami.

7. vaja

Študenti glede na odgovor dopolnijo vprašanja z ustreznimi vprašalnici.

8. vaja

Študenti poslušajo štiri kratke dialoge med strankami in telefonisti, ki posredujejo informacije o telefonskih številkah naročnikov. Vaja je namenjena ponovitvi števil in razumevanju telefonskih pogovorov, ko v Sloveniji kličemo Informacije na številko 1188. Študenti poslušajo in zapisujejo ustrezne številke.

Vajo je glede na interes in potrebe študentov mogoče nadgraditi s tvorjenjem ustreznih dialogov po telefonu, pri čemer učitelj predstavi osnovne vzorce, ki jih uporabljamo pri telefonskem pogovoru, in konverzacijske konvencije (pozdravljanje in predstavitev), ki so v Sloveniji drugačne kot v nekaterih drugih državah, npr.:

**Kratka sporočila –
sms**

**Telefonske
informacije**

Telefonski pogovor

A: Prosim?

B: Dober dan, Marko pri telefonu.

A bi lahko govoril s/z _____?/A lahko dobim _____?

A: Ja, takoj./Samo trenutek, prosim.

A lahko pustim sporočilo?

9., 10. in 11. vaja

V 9. vaji je pet izjav, ki jih študenti povežejo z ustrezno sliko.

V 10. vaji študenti dopolnijo dialoge z izjavami iz 9. vaje.

Naklonski izrazi

Os. zaimek v tožilniku

Učitelj izpostavi naklonske glagole in izraze, ki se pojavijo v dialogih (*ne moči, treba je, želeti, lahko, morati*), in na navezne oblike osebnega zaimka v tožilniku (in enkrat v daljniku).

Prva preglednica (str. 100) opozarja na oblike in rabo naklonskih glagolov in izrazov. Učitelj opozori, da se glagol *moči* uporablja ponavadi v zanikani obliki, in po potrebi predstavi še ostale naklonske glagole (*hoteti, smeti*).

Druga preglednica (str. 100) opozarja na navezne oblike osebnega zaimka v tožilniku ednine.

V 11. vaji študenti v parih ustno tvorijo podobne dialoge glede na predlagane situacije. Učitelj naj študente spodbudi k uporabi naklonskih glagolov in izrazov ter osebnih zaimkov v tožilniku.

Utrjevanju naveznih oblik osebnega zaimka v tožilniku 3. osebe ednine je namenjena **vaja 3 (str. 128)**, utrjevanju modalnih glagolov in izrazov pa **vaja 5 (str. 128) v slovnem dodatku**.

Napisi v okolju

12. vaja

Študenti si ogledajo napise, ki se pojavljajo v slovenskem okolju (banka, pošta, trgovina z oblačili). Učitelj jih spodbudi k prepoznavanju/razbiranju njihovega pomena. Za domačo nalogo lahko učitelj predlaga, naj študenti prinesejo kakšen podoben napis iz slovenskega okolja, ki ga ne razumejo in bi ga želeli poznati.

Črke in glasovi

13. vaja

Vadi se naglasno mesto besed.

14. vaja

Vaja opozarja na razliko v zapisu in izgovorjavi besed z *l*. Študenti poslušajo posnetek in izberejo ustrezno rešitev.

15. vaja

Vadi se izgovorjava besed iz učbenika, ki so v izgovorjavi kakorkoli zaznamovane. Učitelj lahko seznam razširi ali spodbudi študente, da predlagajo besede, ki so za njih težko izgovorljive.

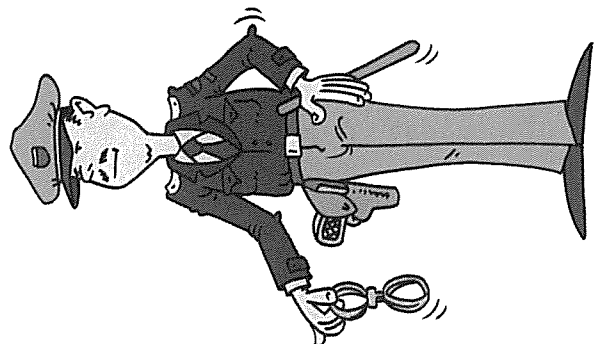
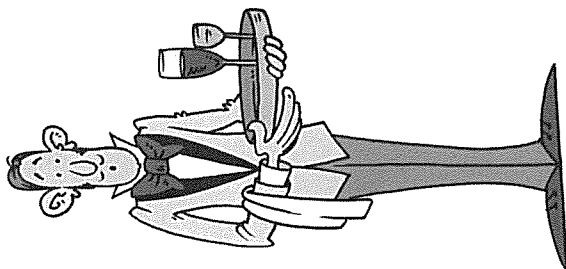
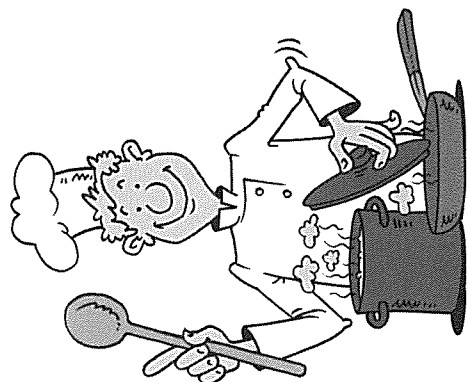
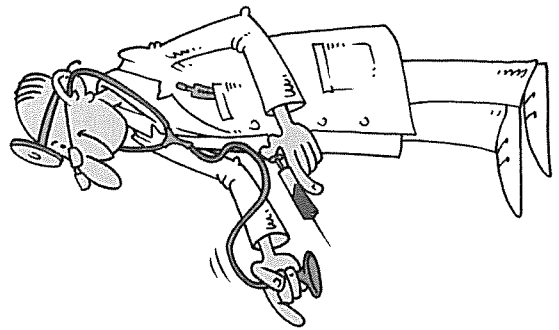
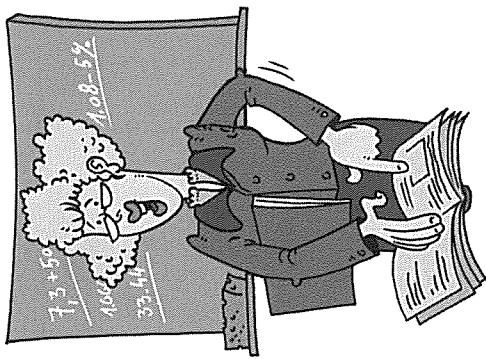
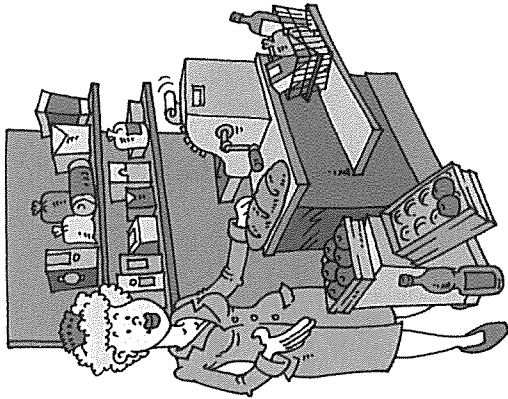
Dodatna dejavnost

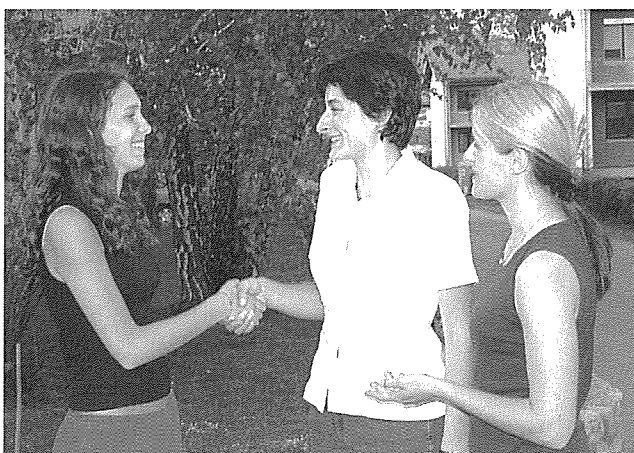
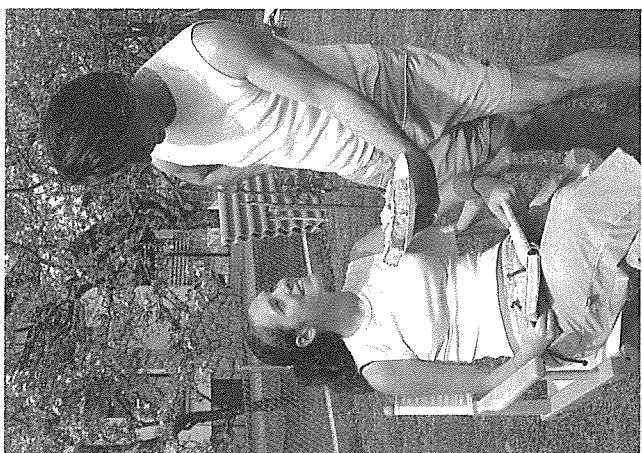
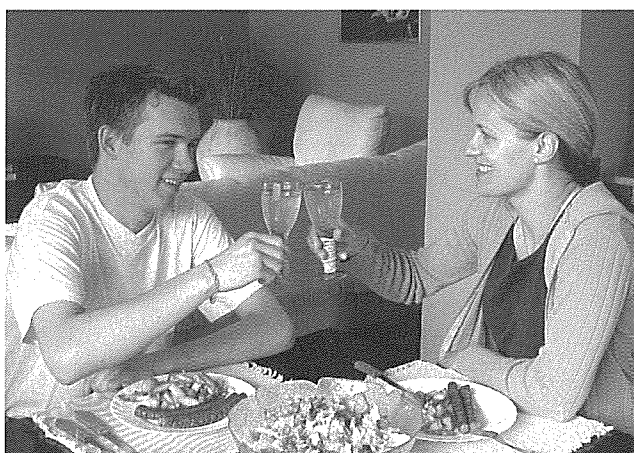
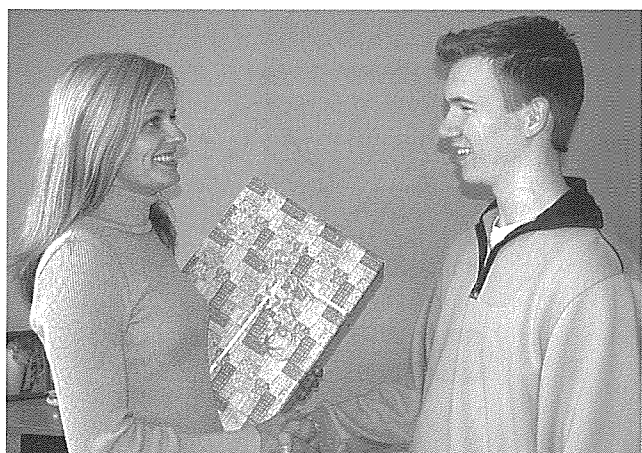
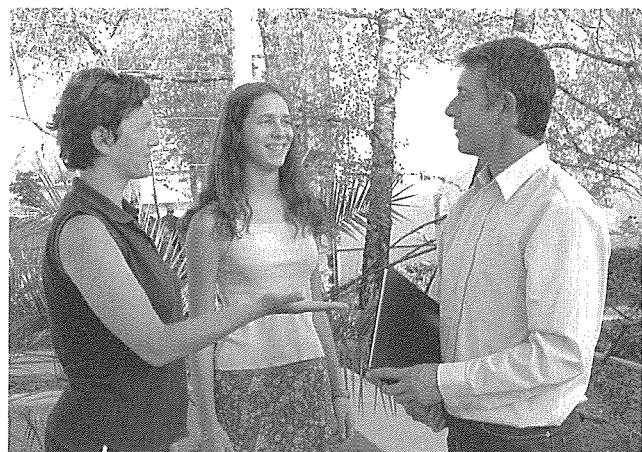
Vsak študent lahko napiše eno besedo, ki je zanj težko izgovorljiva, nato ustrezno izgovorjavo za učiteljem ponavljajo tudi drugi študenti. V skupini (ali v več skupinah) napišejo zgodbo, v kateri smiselno uporabijo vse njim težko izgovorljive besede, nato zgodbo glasno berejo. Učitelj naj bo še posebej pozoren na izgovorjavo izbranih besed.

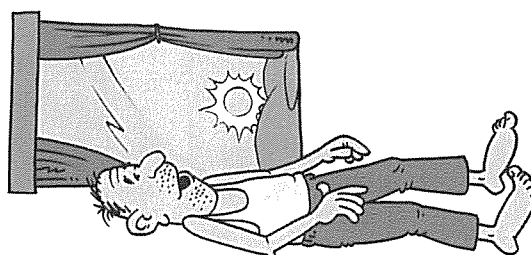
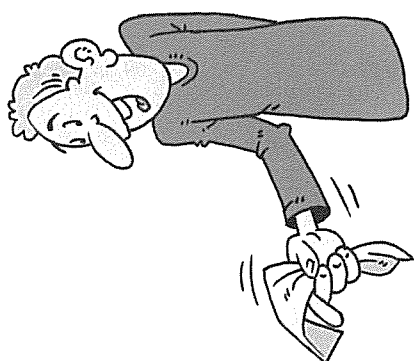
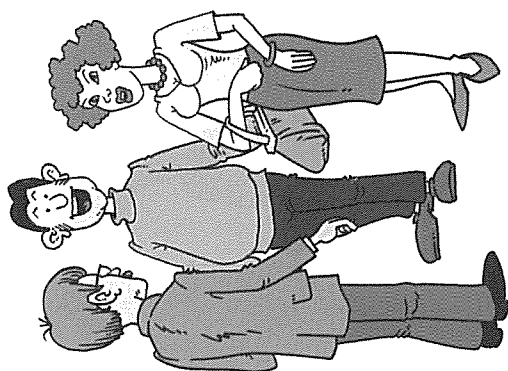
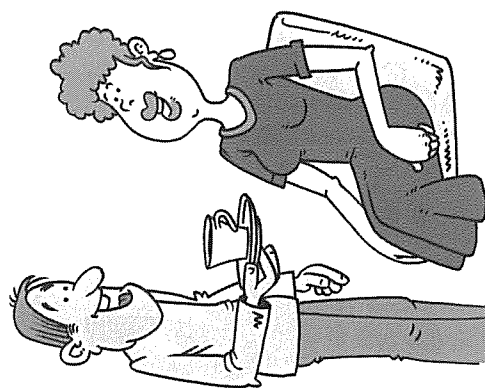
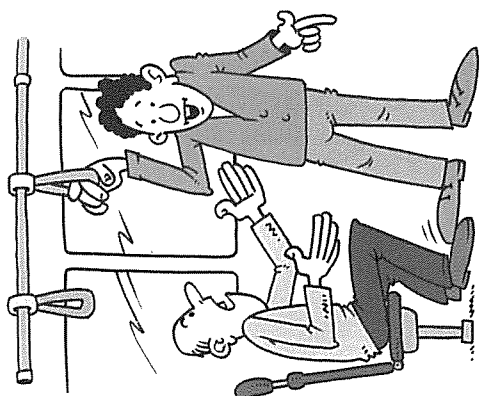
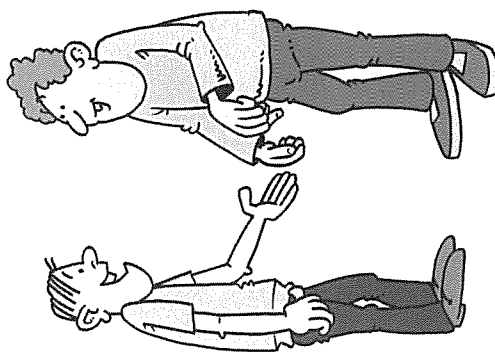
PROJEKCIJA DELA ZA 4-TEDENSKI (80-URNI) TEČAJ

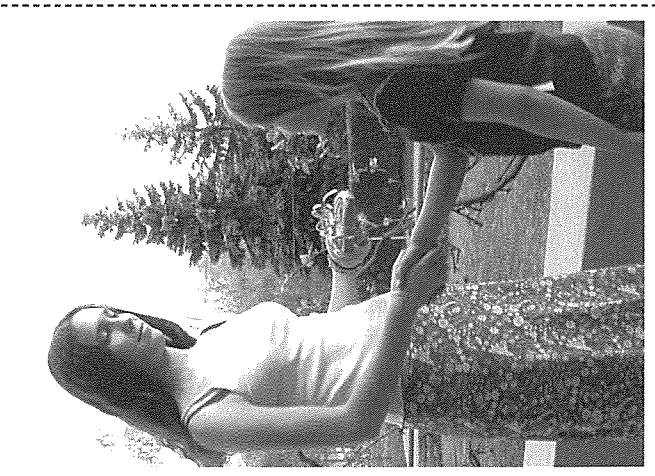
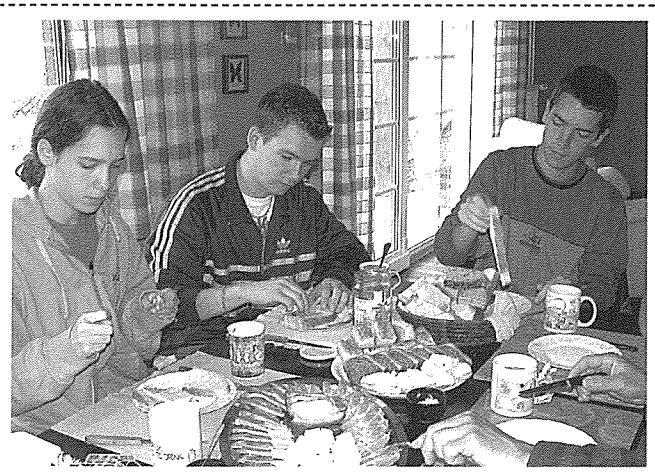
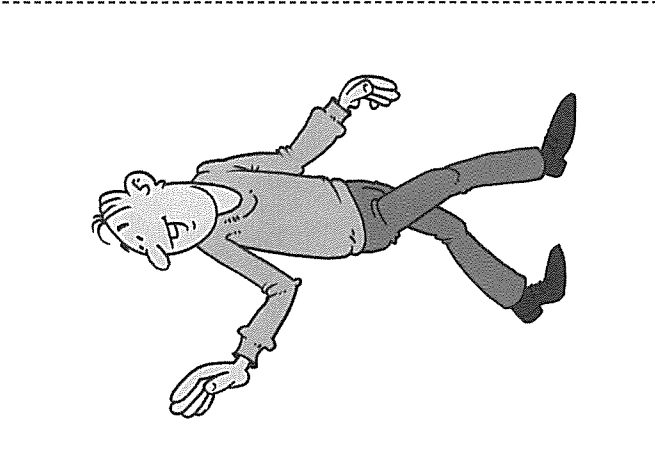
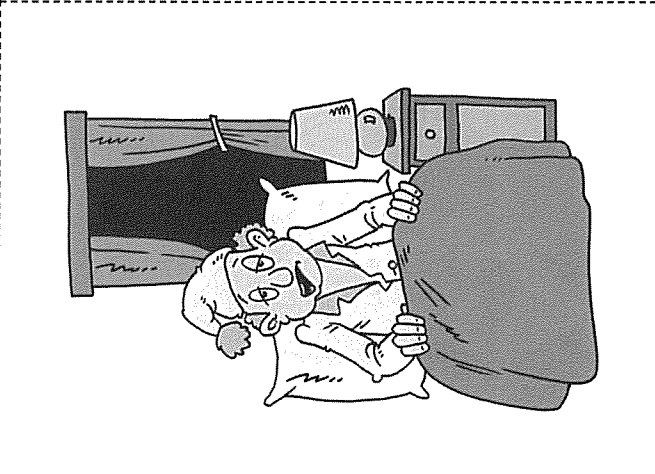
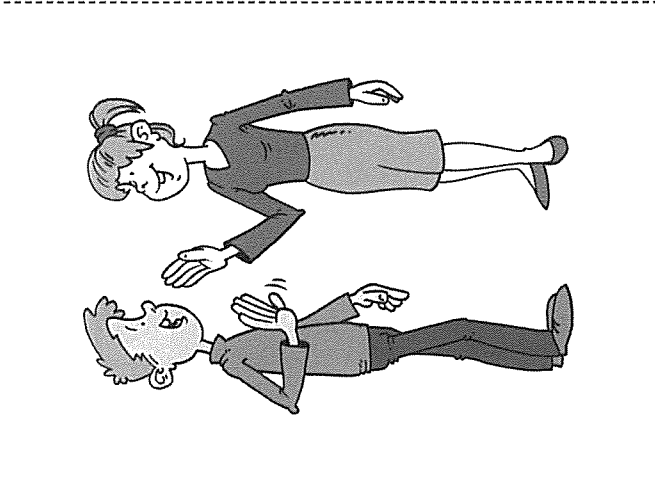
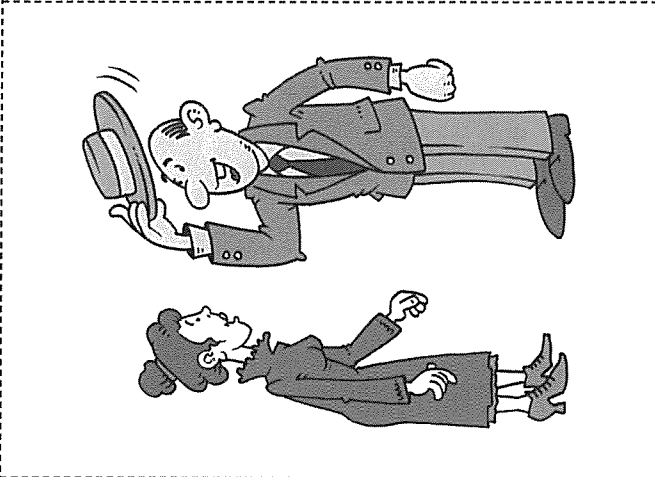
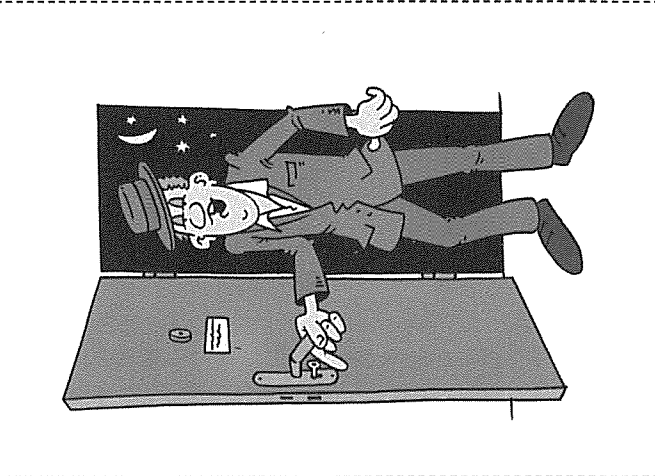
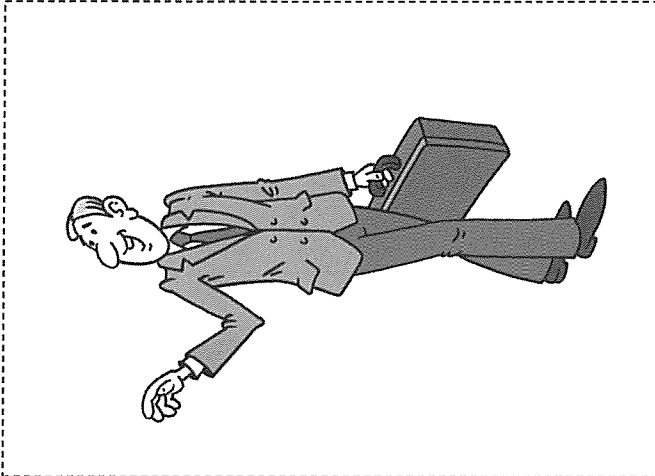
	naslov enote	tema	slovnica
1. teden	Uvodna enota A, B, C ... 1, 2, 3, GREMO	• abeceda • številke • vzorci navodil	
	1. enota KAKO TI JE IME?	• osebna identiteta • predstavlanje • jeziki • države	• m in ž spol samostalnika • tipične končnice samostalnika m in ž spola • vikanje, tikanje • Od kod? – Iz + rod. • glagola biti, govoriti v E • oblike odločevalnih vprašanj
	2. enota ŽIVJO. KAKO SI?	• osebna razmerja • pozdravljanje • navezovanje stika	• glagola razumeti, ponoviti v E
	3. enota KAJ JE TO? KDO JE TO?	• predmeti in osebe • lastnosti • oblačila • družina	• glagol biti v E in M • samostalniki m, ž, s spola v im. E, D in M – ujanje s pridevnikom • samostalniki m, ž, s spola v tož. E, D in M – ujanje s pridevnikom • živo – neživo • svojilni zaimek v E
2. teden	4. enota KAJ DELAŠ?	• različne dejavnosti • preživljanje časa	• besedni red • samostalniki m, ž, s spola v rod. E – ujanje s pridevnikom • Kam?, Kje? • rad, ne marati • sedanjik, preteklik, prihodnjik
3. teden	5. enota ŽELITE, PROSIM?	• hrana, pijača in izdelki široke potrošnje • trgovina, tržnica, gostinski lokal • nakupovanje, naročanje	• samostalniki m, ž, s spola v tož. E in M • samostalniki m, ž, s spola v rod. E in M • glagol v E in M
	6. enota KAM GRESTE V NEDELJO?	• promet • turizem • vreme	• samostalniki m, ž, s spola v or. E • izražanje vzroka • poročani govor (da, ali) • glagol v D • samostalniki m, ž, s spola v tož. in mest. E (Kam?, Kje?)
4. teden	7. enota A TE KAJ BOLI?	• telo • zdravje • počutje	• naslonska oblika os. zaimka v daj. in tož. E • velelnik • poročani govor (naj) • samostalniki v m, ž spola v daj. in mest. E (Kam?, Kje?)
	8. enota MI LAHKO POMAGATE, PROSIM?	• storitve • javno življenje	• naklonski glagoli in izrazi • naslonska oblika os. zaimka v tož. E
	ponavljanje zaključni test		

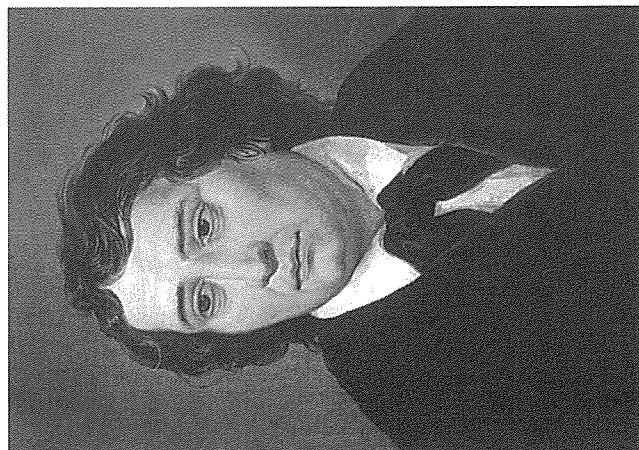
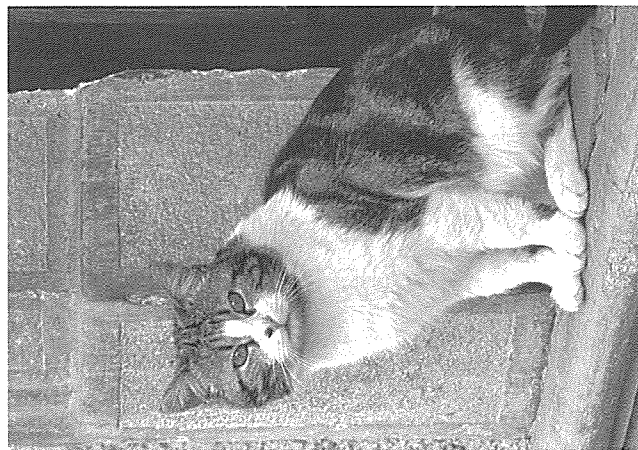
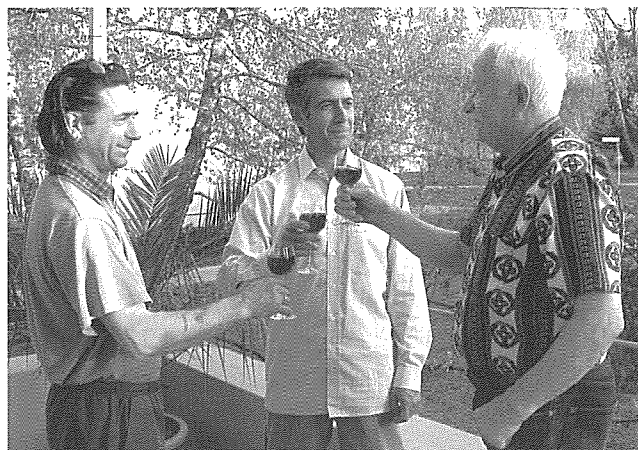

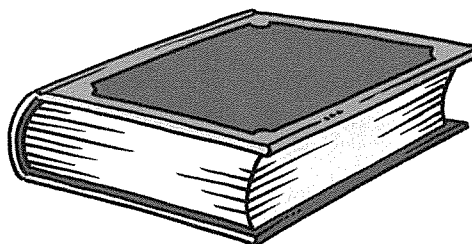
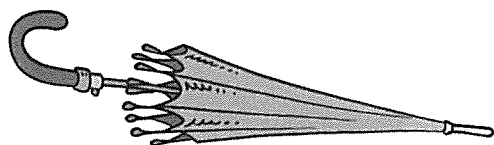
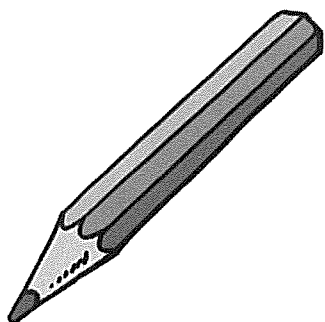
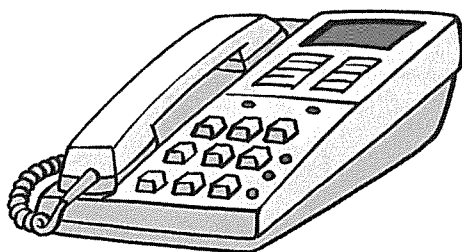

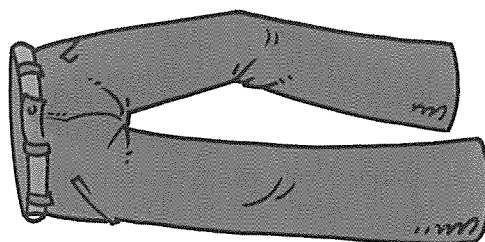
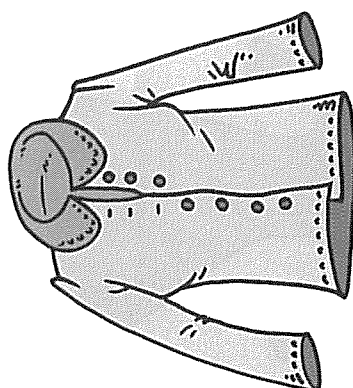
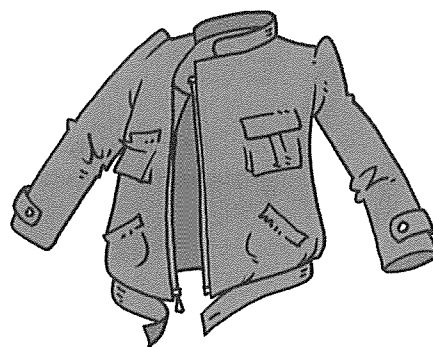
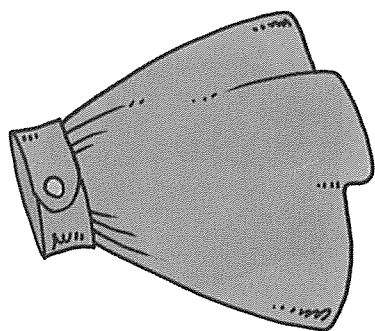
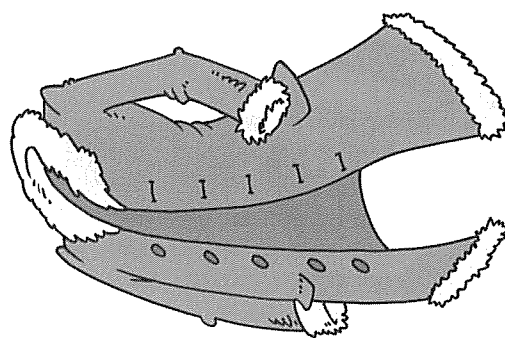
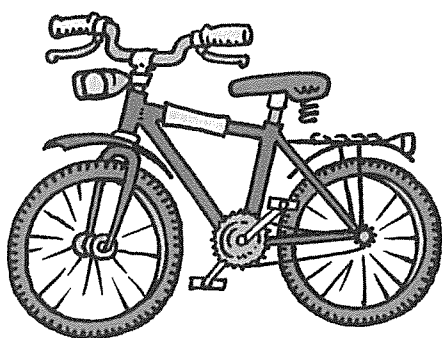
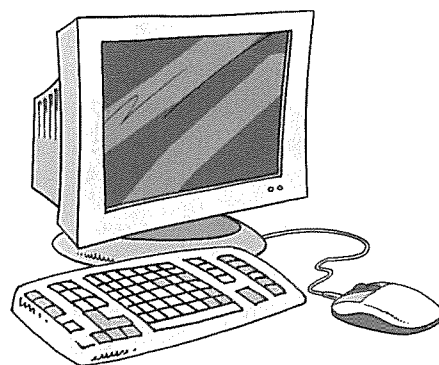
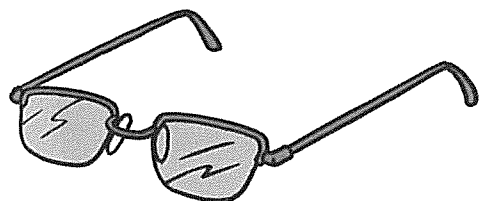

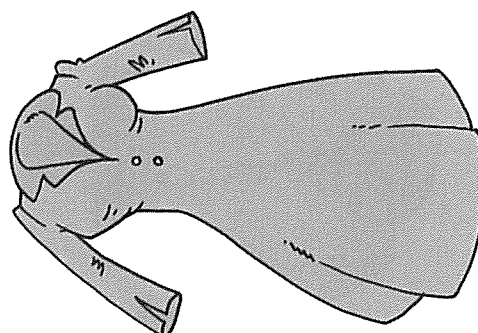
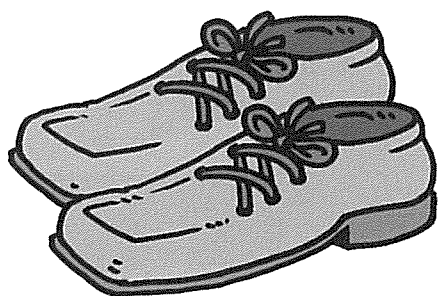
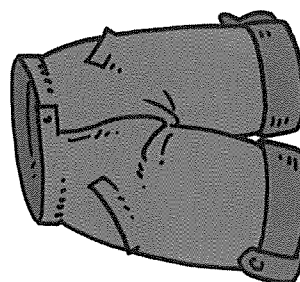
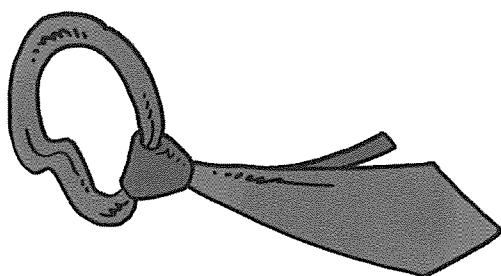
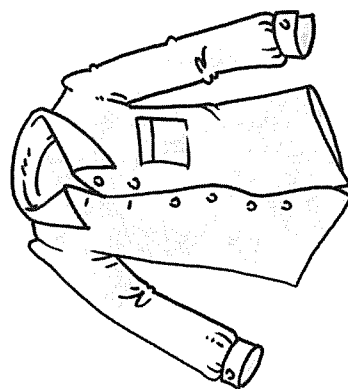
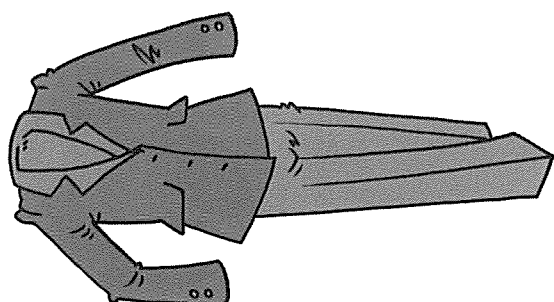
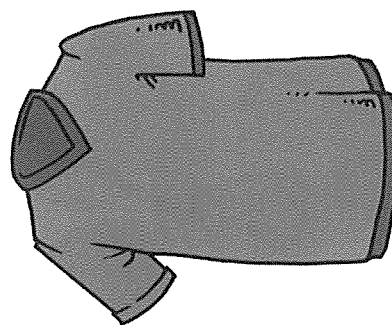
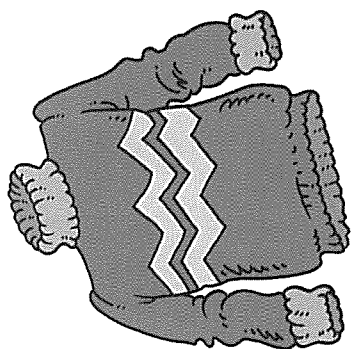

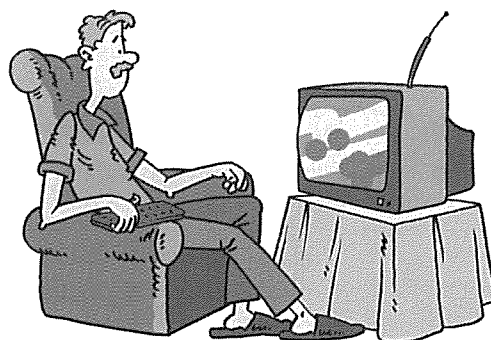
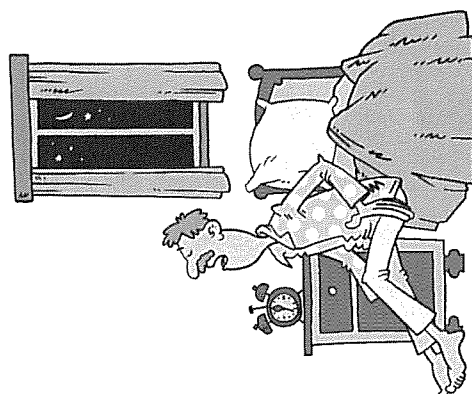
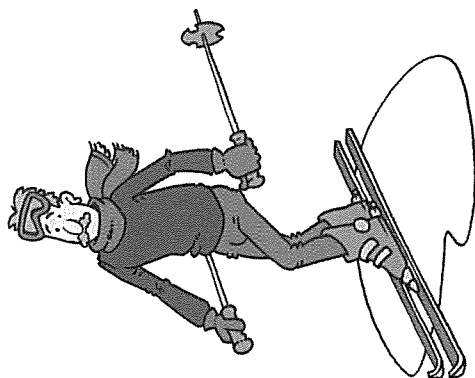
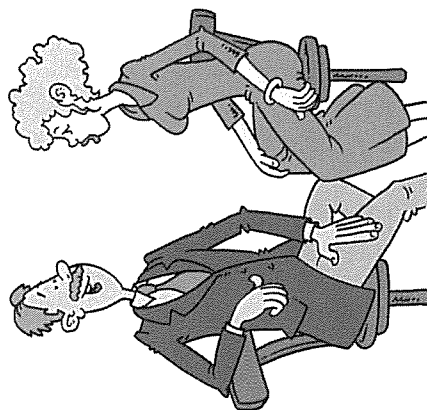
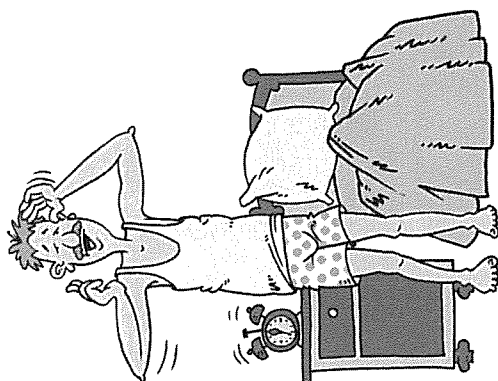

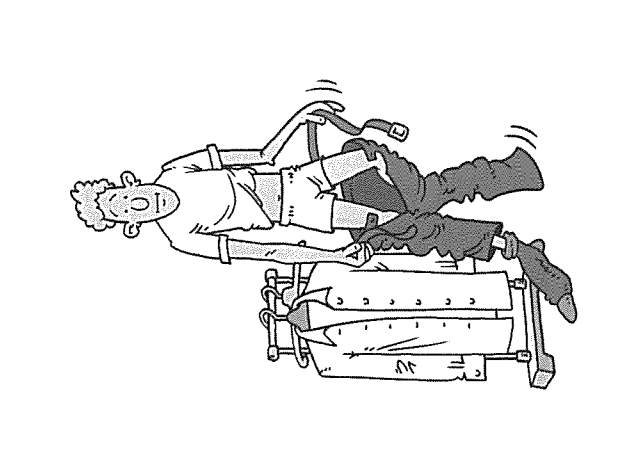
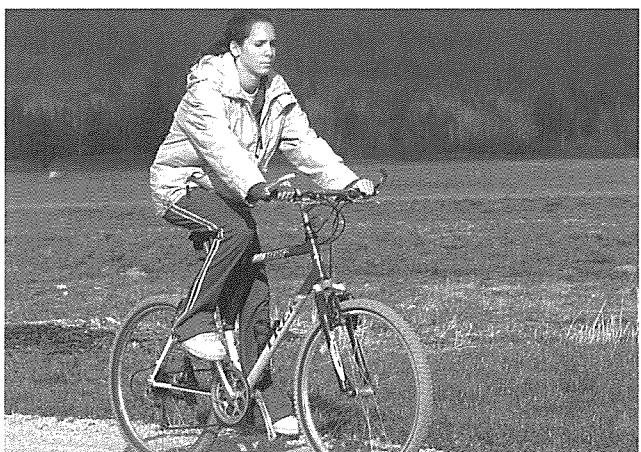
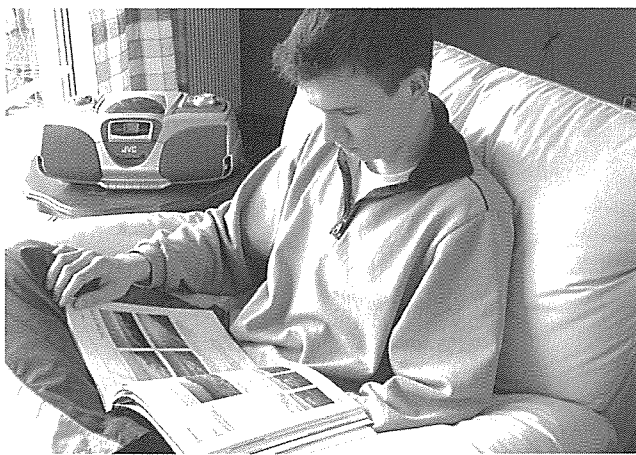
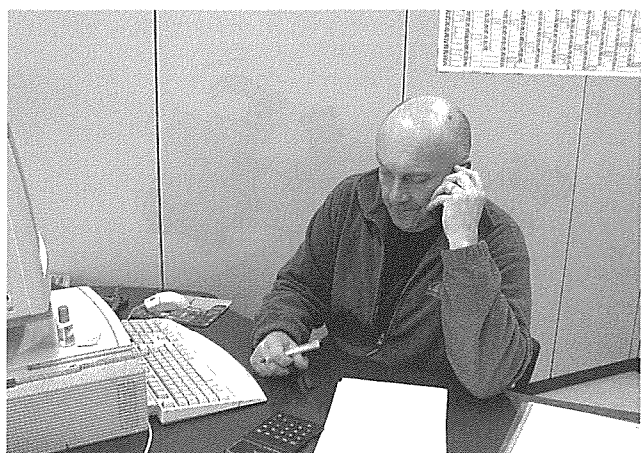

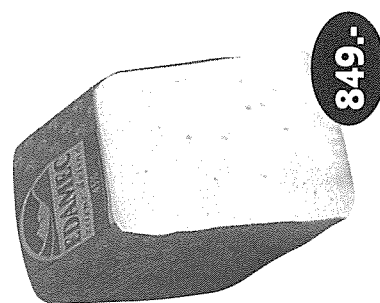
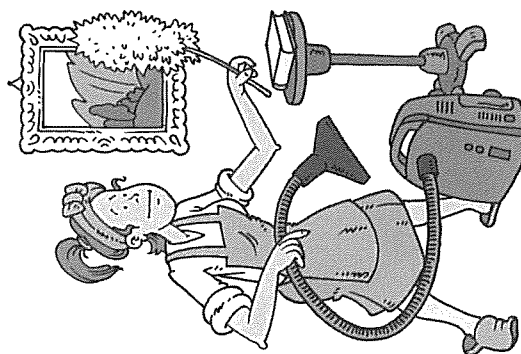
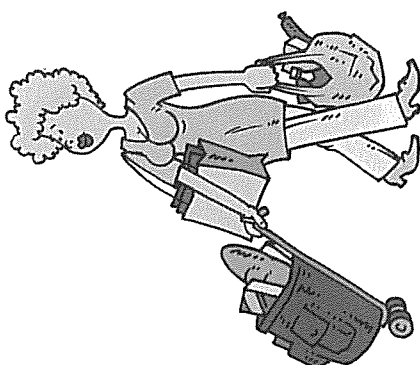
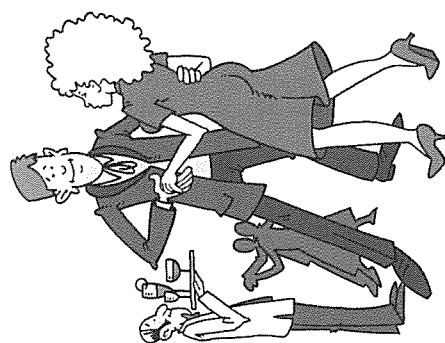
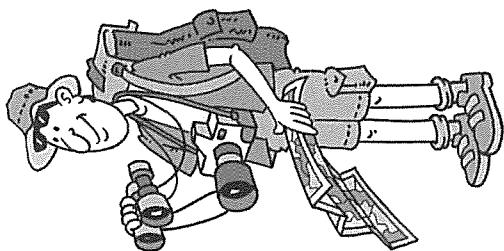
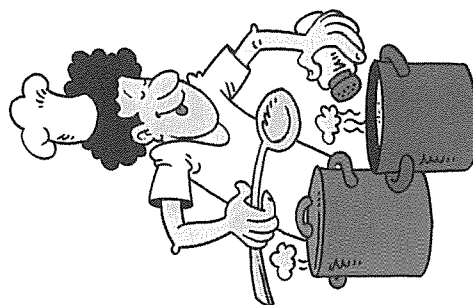
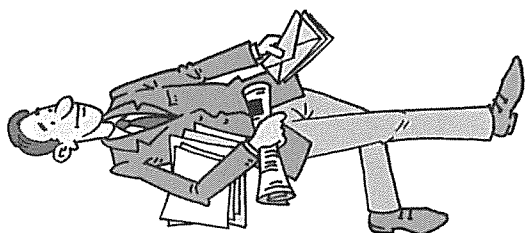

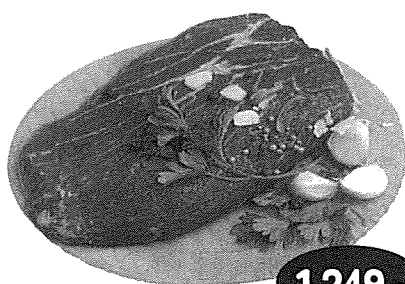

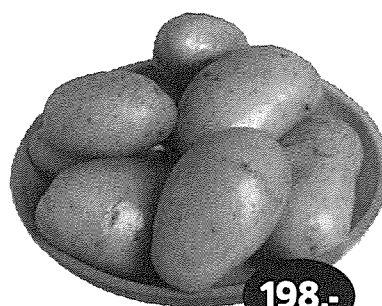
1.849.-

250.-

1.249.-

198.-

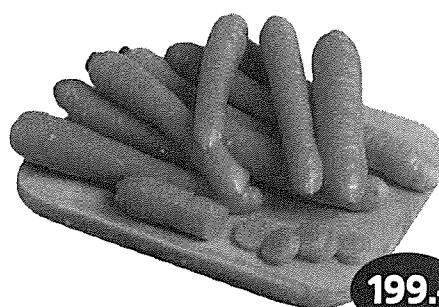
498.-

259.-

99.-

199.-

169.-

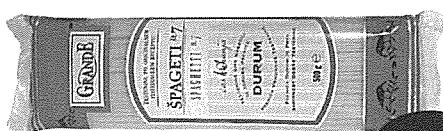
559.-

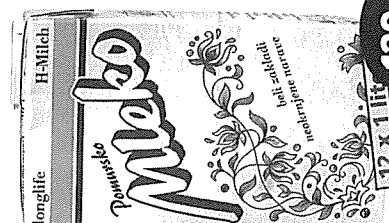
39.-

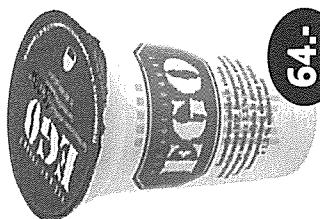
299.-

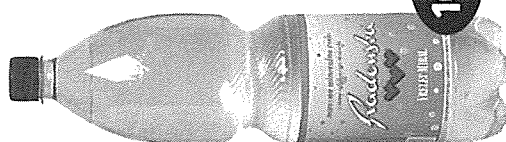
193.-

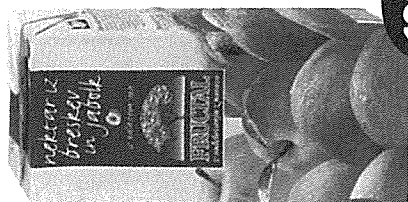
139.-

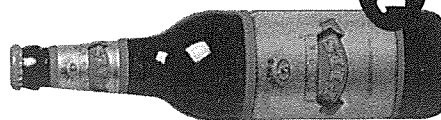
64.-

109.-

189.-

149.-

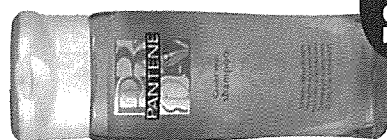
1.399.-

449.-

399.-

529.-

3.785.-

338.-

115.-

339.-

